Dayanışma

HAZİRAN 1983 SAYI: 17 2 DM

NÜKLEER SAVAŞA KARŞI BARIŞ VE YAŞAM İÇİN DÜNYA ASAMBLESİ

1980 Eylülünde Sofya'da toplanan Dünya Barış Parlamentosu'ndan bu yana düzenlenen en büyük barış forumu 21-26 Haziran tarihleri arasında Prag'da yapılacaktır.

Dünyanın dört bir yanından çok sayıda ülkenin barış güçlerinin, ulusal barış komiteleri yöneticilerinin, siyasal partiler, sendikalar, başka meslek kuruluşları, diğer demokratik kitle örgütleri yöneticilerinin, sosyalist ve barışsever devlet temsilcilerinin, uluslararası işçi, gençlik, kadın örgütlerinin, kendi alanında isim yapmış yazar, sanatçı ve bilim adamlarının, Batı'nın, Latin Amerika'nın

(Devamı 7. sayfada)

CUNTANIN EMRİ ALTINDA AÇILAN SİYASET SAHNESİ

Cunta'nın siyaset sahnesi perdelerini açtı. Ama açmasıyla birlikte sermaye içindeki bin türlü didişme de bu sahnede boy gösterdi. Sonuçta Türk tekelci sermayesinin en gerici, en amerikancı ögeleri 31 Mayıs darbesiyle bastırdılar. Ne var ki, bu olay burjuvazi içindeki sürtüşmeleri daha da derinleştirdi. Şimdilerde kimi tekelciler ve onların temsilcileri Cunta'yı MDP dışında yeni bir sağ partinin kurulması gerektiğine veya MDP çatısı altında değişik tekelci çıkarların temsil edilmesine iknaya çalışıyorlar. Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar'ın, ünlü maliye bakanlarından eski AP'li Mesut Erez'in, eski AP ve BTP kurucularından Hayri Yorgancıoğlu ailesinden Mehmet Yorgancıoğlu'nun devreye girmesi, Celal Bayar'ın yeniden tavsiyelere başlaması hep bu doğrultudadır.

Cunta restini çekmiş ve MDP demiştir. Ama tekelcilerin diğer kesimleri bu zümrenin çoğunluğunu içerecek bir uzlaşma formülünün daha doğru olacağı kanısındadırlar. Çekişmeler ve pazarlıklar sürüp gitmektedir ve daha da sürecektir.

İşçi sınıfı ve halk açısından ise söylenecek şudur: siyaset K. Evren kışlasının avlusu değildir. İşçi sınıfı açısından siyaset hiç bir zaman, hiçbir burjuva iktidarının iznine tabi olmamıştır. K. Evren'in siyaset yasağı burjuva partileri içindir. Gene onun kaldırdığı —ve de tekrar koyduğu— yasak da gene burjuvazinin kimi kesimleri içindir.

İşçi sınıfı siyaseti dün olduğu gibi bugün de, yarın da hiçbir yasağa, hiçbir emire tabi olmadan sürmektedir ve sürecektir.

Üstelik de en geniş kitleler K. Evren'in siyaset panayırının ne menem bir nitelik taşıdığını, generallerin geçeceklerini söyledikleri rejimin de ne menem bir demokrasi olduğunu bugün dünkünden çok daha somut bir biçimde görmüşlerdir. Faşist Cunta'nın birkaç yıldır uzattığı seçim havucunun ne yaman bir deve dikeni olduğu da ortaya çıkmıştır.

Bugün işçi sınıfı politik hareketi ve diğer ilerici siyasi akımlar için siyasi mücadelenin perspektifi ve objektif tabanı daha da genişlemiştir. Bu siyasi mücadele, faşizmin o lanetli duvarları dışında ve duvarları yıkmak üzere genişleyerek sürecektir.

K. Evren faşizmi altında yürütmüş olduğumuz işçi sınıfı politik mücadelesi, işçi sınıfı bağımsızlığının hiçbir zor altında yokedilemeyeceğinin seçkin bir örneği olmuştur.

Bu bayrağı onurla yükseltmiş olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni destekleyen bir yayın organı olarak, Partimizin 9 uncu kuruluş yıldönümünde yarını kurma azmimizin bize yüklediği yeni görevlerin bilinciyle önümüzdeki daha çetin mücadelelere onurla, inançla hazırlanıyoruz.

K.Evren Eşkiyasının Gece Baskını

12 Eylül'de bir gece baskınıyla iktidarı ele geçiren Kenan Evren Cuntası, ülkede faşist bir diktatörlük kurduktan sonra şimdi de Türk militarizminin egemenliğini yaygınlaştırmaya yönelmiştir.

Son günlerde ortaya çıkan ve Kuzey Kıbrıs'ta "bağımsız" bir Türk devletini öngören ilhak planından sonra, generaller cuntası bir gece baskınıyla Irak Kürdistanı'na karşı Türk şovenizminin haçlı seferini başlatmıştır.

Amerikan genel kurmay başkanının Ankara'ya gelip Kenan Evren'le görüşmesinden bir gün sonra başlatılan bu saldırı, aynı zamanda kanlı Saddam rejimiyle işbirliği halinde gerçekleştirilmiştir.

Irak Kürdistanı'ndaki Kürt halkının katili olan Saddam Hüseyin cuntası, Türkiye'deki katil Cunta'ya "aport" demiş ve K. Evren'in kuvvetleri de Irak Kürdistanına saldırmışlardır.

Köyleri yakıp yıkmışlar, dağlık yörede zaten kısıtlı olan ekili arazileri ateşe vermişler, insanları öldürmüşlerdir. Sonra da iki bin Kürdü esir alıp, rehin olarak Türk militarizminin T.Kürdistanı'ndaki askeri toplama kamplarına getirmişlerdir.

Böylece rejime karşı mücadele eden Irak yurtsever güçleri Türk ordusu tarafından arkadan çevrildiği gibi Türkiye ve Irak Kürdistanı'ndaki emekçiler arasındaki irtibat kanalları ve dolaşım da kesilmiştir.

Cunta'nın dışişleri bakanlığının resmi açıklamasında "Kürt" kelimesinin kullanılmaması için "bazı gruplar" ve "eşkiyalar" sözü sarfedilmektedir.

Asıl haydut Türkiye'de Türk ve Kürt halklarına kan kusturan K.Evren Cuntası'nın kendisidir. Eşkiyanın başı ise Çankaya'ya karargah kurmuş Kenan Evren'den başkası değildir.

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ' nin 9cu, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi' nin 13cü yıldönümü nedeniyle B.Berlin'de bir kapalı salon toplantısı yapıldı. TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın ve konuk olarak TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın ile TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu'nun konuştuğu toplantıda zengin bir kültür programı sunuldu, kardeş partilerden gelen mesajlar okundu. Yöneticileri ve binlerce üyesi tutuklu bulunan İran Tudeh Partisi'nin kültür ekibinin sunduğu program büyük takdir topladı. Adı geçen yıldönümleri nedeniyle göçmen işçilerimizin yoğun olduğu Avrupa kentlerinde GERÇEK komiteleri tarafından afişleme yapıydı, el ilanı dağıtıldı, K.Evren Cuntası ve onun partiler komedyası teşhir edildi.

Cunta'nın Yeni Cinayeti

A.Gürbudak Hapiste Öldü

TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve Genel Saymanı Abdullah Gürbudak tutuklu bulunduğu cezaevinde kalp hastalığından öldü.

Cunta'nın sözcüleri Gürbudak'ın "eceliyle öldüğünü" açıkladılar. Bu açıklama bir yanıyla Cunta'nın zindanlarında her ölenin "eceliyle" ölmediğinin bizzat Cunta tarafından itirafı demekti. Tersine, Cunta'nın hapishanelerindeki ölümlerin hemen hiç birisinin "ecel sonucu" olmadığı bir gerçeklikti.

Nitekim Gürbudak arkadaş da, Cunta'nın iddiasının tersine, "eceliyle" ölmedi. Kendisi iki buçuk yıldır Mamak Askeri Toplama kampındaydı. Bir yandan TÖB-DER yöneticisi olarak yargılanırken, öte yandan Dev-Yol kovuşturması nedeniyle defalarca sorguya (yani işkenceye) alınıyor, sık sık hücreye atılıyordu.

Gürbudak'ın avukatları otopsi istediler. Yapılan otopside avukat Şekibe Çelenk de hazır bulundu. Abdullah arkadaşın kalp iltihaplanması sonucu öldüğü anlaşıldı.

Bu otopsi sonucu Gürbudak'ın "eceliyle" ölmediğinin apaçık bir kanıtıdır. Çünkü tıbbın bu denli gelişkin olduğu günümüzde, açık kalp ameliyatlarının artık devlet hastanelerinde bile başarıyla yapıldığı Türkiye'de bir insanın kalp

(Devamı 7. sayfada)

Barış Mücadelesi Çığ Gibi Büyüyor

Beyaz Saray yönetiminin ve Pentagon militarizminin güttüğü savaş kışkırtıcısı politikaya bizzat kendi müttefiki olan Batı Avrupa ülkelerindeki halkların tepkileri hızla büyüyor, gelişiyor.

Avrupa'da bir nükleer savaş çıkmasını göze almış bulunan Amerikan emperyalizmi, kıtadaki ve dolayısıyla tüm dünyadaki barış ve güvenliği büsbütün kundaklayacak olan nükleer füzeleri yerleştirmekte ısrar ederken, adı geçen Pershing ve Cruise II füzelerinin yerleştirilme zamanı yaklaştıkça, barış mücadelesi de daha ileri boyutlara varıyor.

Örneğin bugüne değin füzeler konusunda aktif olarak harekete geçmemiş bulunan İtalyan Komünist Partisi çok sert bir bildiri yayınlayarak İtalyan hükümetine adeta nota verdi ve füzelerin İtalya'ya konulmaması için etkili bir mücadeleye girişti. İtalya'da büyük barış gösterileri başladı.

F. Almanya'da Paskalya (Ostern) tatilinde yapılan geleneksel barış yürüyüşlerine yüzbinlerce insan katıldı. Gene İngiltere'de, Fransa'daki Paskalya yürüyüşleri 1967'den beri duraganlaşmış olan bu barış gösterilerine büyük bir ivme kattı. İngiliz İşçi Partisi de yeni Amerikan füzelerine karşı kesin bir mücadele yürütmektedir.

İngiltere de kitleler her gün Amerikan askeri üslerini kuşatmakta ve barış gösterilerini devam ettirmektedirler.

Önümüzdeki aylar kıta Avrupası olağanüstü denilebilecek ölçüde barış hareketlerine sahne olacaktır.

İşsizler Yürüyorlar

Kapitalist dünyayı saran derin ekonomik kriz nedeniyle işsizlik büyük bir toplumsal afet olarak her geçen gün büyüyor. Ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde işsizler ve işsizlik

tehlikesi altındaki işçiler kitle gösterileri yapıyor.

F.Almanya çapında kurulan İşsizler Girişimi, işsizliği ve sosyal kısıntıları protesto amacıyla bir hafta boyu sürdürdüğü protesto yürüyüşlerini, 4 Haziran günü Bonn'da 3000 kadar kişinin katıldığı bir mitingle sona erdirdi.

Bu arada Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun yine aynı gün Stuttgart'ta düzenlediği miting ve yürüyüşe 80.000 kadar kişi katıldı.

Irkçılığa Karşı Kitle Hareketleri

Irkçı Güney Afrika Cumhuriyeti'nin üç yurtsever gerillayı asması üzerine ülkenin asıl sahibi yerli halk büyük kitle gösterilerine başladılar. Irkçı rejimin bu yeni cinayeti dünyada büyük tepkilerle karşılaştı. Sosyalist ülkeler ve bir çok demokratik ülke resmi kanaldan ırkçı devleti protesto ettiler.

K.Evren'in Kışla Avlusu

K.Evren'in açtığı siyaset sahnesinin ne menem bir şey olduğu ona umut bağlayanları hayal kırıklığına uğratacak ölçüde kendini çarpıcı bir şekilde ortaya koydu.

Finans kapitalin en gerici, en şoven, en emperyalist ögelerini temsil eden faşist Cunta önce AP'nin devamı olan BTP'yi kapattı, sonra da CHP'nin birikimini toplamaya namzet olarak yola çıkan SODEP'in genel başkan Erdal İnönü dahil demokrat nitelikli 21 yönetici ve kurucusunu veto ederek bu partiyi de Calp'ın partisinden farksız bir hâle getirdi.

K.Evren Cuntası'nın 31 Mayıs'da aldığı karar tekelci sermayenin en gerici unsurlarının, diğer tekelci kesimlere karşı yaptığı yeni bir darbe niteliğindeydi ve bu 12 Eylül faşizminin yeni bir halkasını oluşturmaktaydı. Gerici-faşist işbirlikçisi AP'nin yeniden partileşmesine dahi göz yummayacak kadar saldırgan olan Cunta'nın, burjuva demokrat ölçülerde bir parti olmak amacıyla yola çıkan Sosyal Demokrasi Partisi'ne göz yumması ve ona bu nitelikleri kazandıracak olan demokrat aydınları, ilerici sendikacıları partide yönetimde tutması beklenemezdi. Bu olaylar K.Evren rejiminin tıynetini, en azgın militarist ve şovenist karakterini ve amerikancı niteliğini en kör gözlere hatta Avrupalı sağcılara bile göstermiştir.

Finans kapitalin en azgın unsurlarının bu son uygulamaları da bir kez daha göstermiştir ki, faşist rejimin kendiliğinden veya tekelci sermaye içi hesaplaşmalar sonucu işbaşından uzaklaşacağını sanmak hayalciliktir. Faşist Cunta kendi mantığının ve politikasının gereğini yapmaktadır, 12 Eylül hedeflerine sadık kalmaktadır. Darbeci generaller 12 Eylül'de işbaşına geldiklerinde uzun vadeli ve kalıcı bir rejimi arzuladıklarını söylemişlerdi. Şimdi dediklerini yapmaktadırlar. Temsil ettikleri en gerici ve en amerikancı güçler adına, faşizmin kontrolü dışındaki bir parlamentoya müsaade etmemektedirler, görüldüğü gibi birtakım tekelci çıkarların kendilerinden icazetsiz bir partide siyasal ifadesini bulmasına tahammül edeme-

(Devamı 2. sayfada)

Pinochet İktidarına Karşı En Büyük Protesto

Şili'deki faşist Cunta'ya karşı 11 Mayıs 1983'te düzenlenen "Ulusal Protesto Günü" on yıllık Pinochet iktidarına karşı yapılan hareketlerin en büyüğü oldu. Polisin yürüyüşçüler üzerine ateş açması sonucu 15 yaşında bir öğrenci ile 22 yaşında bir işçi öldü. Yüzlerce kişi tutuklandı.

"Protesto Günü", Pinochet iktidarının halk üzerinde uyguladığı ağır politik baskı ve ülkenin içine düşürüldüğü büyük ekonomik krize karşı komünistler, hristiyan demokratlar ve diğer karşı güçler tarafından düzenlendi.

% 30'u aşan işsizliği ve mesnetsiz keyfi işten çıkarmaları protesto etmek amacıyla Maden Sendikası'nın Şili'nin en önemli endrüstrisi olan bakır işletmelerinin iki büyük maden ocağı olan Chuquicamenta ve El Teniente'de kısmi işi durdurma kararı alması üzerine Pinochet iktidarı, harekete katılacak tüm işçileri işten atmakla ve koğuşturmaya uğratılmakla tehdit etti.

(Devamı 7. sayfada)

LATİN AMERİKA'DA CUNTALAR SALLANIYOR
Yazısı: sayfa 4-5

FRANSA'DA GERİCİLİK BAŞKALDIRDI

Fransa'da faşist ve gerici gruplar sokak hareketine başladılar. Önce hazırlanmakta olan eğitim reformuna karşı sokak çatışmalarına yönelen faşist ve bir kısım sağcı öğrenci grupların Paris'te başlattığı hareketlere sonradan gerici çiftçiler de katıldılar. Son olarak da aralarında polislerin bulunduğu gardiyan okulu öğrencileri sokak hareketlerine dahil oldular.

Mitterand'ın güttüğü sosyal demokrat politikanın ekonomik ve sosyal zaaflarından yararlanan gericilik bu eylemlerinde sosyal demokrasinin kaçınılmaz ve tarihsel başarısızlığını solun başarısızlığı gibi göstererek parsa toplama peşindedir.

ABD'DE BARIŞ HAREKETİ YÜKSELİYOR

Reagan yönetiminin güttüğü soğuk savaş ve gerginlik politikasına karşı dünyanın dört bir yanından yükselen mücadeleleri Amerika'yı da etkisi altına aldı.

Amerikan Katolik kilisesinin açık bir şekilde barışı savunması ve Reagan'ın savaşı körükleyen politikasına karşı mücadele etmesi bir Beyaz Sa-

(Devamı 7. sayfada)

Göndermeden Gitmeyeceklerdir

Mayıs 1983, 215 sayılı GERÇEK'ten alınmıştır

Cunta kalıyor ama koşullar değişiyor.

Faşist Cunta'nın "siyaset yasağını" kaldırdığını açıklaması, 16 Mayıs'tan itibaren siyasi partilerin kurulabileceklerinin ve seçimlerin 6 Kasım'da yapılacağının ilanı, olaylara sınıfsal-bilimsel bir gözle bakmasını bilmeyen kesimlerin tatlı düşlere dalmasına neden oldu. Ve bu düşler cuntabaşının Çankırı'da yaptığı konuşmayla yıkıldı.

Uyanıkken görülen bu düş temelde Cunta eliyle katledilen demokrasinin yine Cunta eliyle diriltilebileceği temel yanılgısından kaynaklanıyordu. Onlara göre eski CHP'yi bütünüyle kucaklayacak yeni bir partinin yanısıra eski AP de yeniden kurulacak, bu iki parti seçimlerde Cunta'nın uzantısı olan Sunalp ve Calp partilerini ezip geçecekler ve buradan itibaren de demokratikleşme süreci hızlanacak.

Uyanıkken düş görenlere daha soldan katılanlar da ortaya çıktı: 12 Eylül'ü gelip geçici "bir dönem" olarak gördükten ve "bu dönemin" "gelip geçmesini" sabırla bekledikten sonra işçi sınıfı adına konuştuğunu söyleyen kimi çevreler de "ideolojik safiyetlerine zara gelmesi korkusundan sıyrılmayı" taraftarlarına öğütleyerek ortalarda parti kurmak için dolaşanlardan en demokratıyla işbirliği yapmaya hazırlanıyordu.

Rejimin faşizm olduğunu kabul etmeyenler veya böyle deseler de, faşizmin ne olduğunu bilmeyenler için böylesi düşlere dalmak son derece olağan bir şeydir. Rejimin niteliği konusunda gerek GERÇEK'te, gerek KİTLE'de çok yazı yazıldı. Şimdi yeniden aynı işe girişmeyeceğiz. Ama faşizmin, tekelci burjuvazinin en azgın kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğü olduğunu ve burjuva egemenliğinin artık eski metotlarla sürdürülemez hale gelişi karşısında tezgahlana geldiğini bir hatırlatıp geçelim.

Faşizmin defedilmesinin yolları da belli. Bu, ya demokrasi güçlerinin en geniş saflar halinde faşizmi yıkması, veya bu tehlikeyi gören tekelcilerin, burjuva egemenliğini hepten kaybetmek korkusuyla iktidarın dayandığı temelleri genişletme ve sağlamlaştırma amacıyla palamarları çözüp, burjuva diktatörlüğünün bir başka çeşidi olan şöyle-böyle bir burjuva demokrasisinin kurulmasını tezgahlamalarıyla gerçekleşir. Bu tür bir çıkış, demokrasi güçlerinin etkin, belirleyici bir role sahip olmaları halinde gerçekleşebilecek bir yoldur. Diğer taraftan dünyada barış-yumuşama sürecinin gelişmesi de tek tek ülkelerde faşist rejimlerin sürdürülmesini olanaksız hale getirebilir. Nihayet burjuvazinin en dar, en gerici kesiminin iktidardaki "tekelciliğinden" çıkarları zedelenen diğer burjuva kesimlerin, bu duruma karşı mücadele etmeleri ve faşizmi yenecek veya geriletmeye yetecek bir güç gösterebilmeleri de faşizmden çıkışın etkenlerinden biri olabilir.

(.....)

Düş sahiplerinin ülkemizin faşizmden çıkışının anahatlarını yukarda çizdiğimiz belli başlı unsurlardan hangisine veya hangilerine dayandığını izah etmeleri gerekir. Bunu da yapamazlar. Çünkü bu unsurlardan hiçbiri şu anda sonuç alacak gelişkinlikte değildir.

(.....)

Ama koşullarda değişme sözkonusu. Salt kitlelerden oy isteme kapsamında bile kalsa, faşizm açısından "riskler", emekçi halk hareketi açısından da "fırsatlar" içeren süreçler var önümüzde. Sadece "süreklilliğe bürünmesi" bile faşist iktidarın kitlelerin gözünde daha somutlanması sonucunu doğurur. Bu, kitlelerin faşizmden kurtuluşun yolunu görmesi bakımından elverişli bir ortam yaratır. Nihayet, tekellerin elinde üç yılda bir hayli yıpranmış olan Cunta'nın "çakar almaz" bir silaha dönüşmesine yol açar.

İşte bunun için, değişen koşulları iyi değerlendirmek gerekiyor. ..... oyalanmadan, beklemeden bizatihi emekçiler arasında mayası çoktan tutmuş demokrasi mücadelesini güçlendirmek gerekiyor.

(.....)

Unutmayalım, göndermeden gitmeyeceklerdir.

BAKIŞ

Tirajımız Düşecek!

Gazetemiz Gerçek bundan sonra "yasaklanmış olarak" çıkacak. Çünkü, Bakanlar Kurulu "basımı, yayımı, dağıtımı ve bulundurulması" daha önce yasaklanmış olan gazetemizin "yurda sokulmasını" da yasakladı.

Bakanlar Kurulu kararından öncekileri saymazsak, bu, "yurda sokulamadan" çıkan ilk sayımızdır. Ve bunda şaşılacak bir şey yoktur. Çünkü Bakanlar Kurulu, "yurda sokulmasını" yasakladığı gazetemizin "yurtdışına çıkartılmasını" yasaklamayı unutmuştur.

Gazetemizin "okunması" henüz yasaklanmadığından "okunmaya" devam edecektir. Ortada henüz önemli bir engel yoktur. Kaybımız hükümet üyelerinin gazetemizi okumalarından doğan tiraj düşüklüğü olabilir ki, bunu da "başka yollardan", mesela "okuma yazma seferberliğine" katılmış işçiler arasından telafi edebiliriz.

Ama bir okur olarak yeri asla doldurulamaz olan Evren Paşa'yı kaybetmek... Galiba en büyük kaybımız bu olacaktır. Evren Paşa'nın çok okuduğunu, bunca bilgi ve irfana okuyarak sahip olduğunu herkes bilir. Tatile bavullar dolusu kitapla gittiğini bilmeyen yoktur. Hatta "devlet adamlığı" gibi zor kullanılan bir vasfı Evren Paşa'nın, Eflatun'un Devlet'ini okuyarak bir hafta içinde kazandığı herkesin malumudur.

Evren Paşa tarih de okumuştur. Adıyaman'da önce Sümerlerin, sonra Akatların, Selçukluların ve daha sonra Türklerin oturduğunu bilmesi buna kanıttır. Başbakanın kulağını çekmelidir. Çünkü okuduğu bu tarihin "yasak tanımadığını" yakından bilir. Hatta zat-ı alileri 12 Eylül'de bütün partileri kapatmıştı da, "kapatmakla" olmayacağını bildiği için çıkardığı her kanuna bu "siyaset yasağını" koymayı ihmal etmemişti.

Paşa'nın başka tecrübesi de var. Mesela 12 Eylül günü Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni "kapatmıştı"! Ama sadece "bir kere kapatmıştı"! Halbuki Nisan 1983'de "yaklaşan 1 Mayıs nedeniyle Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin yurt çapında faaliyete geçebileceği ihtimaline karşı polis teşkilatının uyanık olması" genelgesi en küçük karakollara kadar bütün kolluk teşkilatlarına tamim ediliyordu.

Sınıf mücadelesi ikiyüz senedir yasak. İşçi sınıfının iktidara gelmesi yasak. Sosyalizm yasak...

Bütün dünyada burjuvazi yaşlanıp bunamış, bizdeki erken bunama!

(GERÇEK, Mayıs 1983, 215 No'lu sayıdan)

GERÇEK gazetesinden fabrika haberleri

Aksu İplik

Çerkezköy'de kurulu bulunan AKSU İplik Fabrikasında çalışan işçileri de kapsayan toplu iş sözleşmesi, işkolu düzeyinde bağıtlanarak Yüksek Hakem Kurulu'ndan çıkmış olmasına karşın fabrika patronunun savsaklaması nedeniyle bir türlü uygulanamıyor. İşçiler toplu sözleşmeden doğan birikmiş ücret farklarını, sosyal haklarını alamadıkları gibi hâlâ daha düşük ücret ile çalışmaya zorlanıyorlar.

İşçiler, patronun sözleşmeyi hiçe sayan bu keyfi davranışı karşısında Teksif Sendikasına yaptıkları başvurulardan bir sonuç alamıyorlar. Teksif yöneticileri, işkolu düzeyinde bağıtladıkları ve aylar önce YHK'dan çıkan bu sözleşmeyi uygulatmak için hiçbir çaba harcamıyorlar.

Faşist Cunta'ya payandalık yapan Türk-İş sarı yöneticileri ve onların Çerkezköy'deki Teksif Şube Başkanı, pervasızca işçileri tehdit etmektedir.

Sendikaya başvuran işçilere "Sizler çok şey biliyorsunuz, sizlerle işimiz zor" diyerek ima yollu tehditle bulunmakta ve bir yandan da sırtını kimlere dayadığını da belli etmektedir.

İşçi sınıfının ileri sendikal örgütü olan DİSK'in tekelci burjuvazinin silahlı güçlerinde etkisiz duruma getirilmesinden yararlanan patronların ve onlarla işbirliği içinde olan Türk-İş'li sarı, satılık sendikacıların işçiler üzerindeki baskı ve sömürüleri gün geçtikçe azgınlaşmaktadır ve AKSU da uygulananlar da bunun bir parçasıdır. Bütün bu baskı ve tehditler, diğer işçi kardeşlerimizde de olduğu gibi, biz AKSU işçilerinin de sınıfsal kinimizi bilemektedir. Patronlardan ve onların uşaklarından hesap soracağımız günler gelecektir. Ve biz o günleri kendi kollarımızla getireceğiz.

Yaşasın işçi sınıfımızın sarsılmaz inancı ve örgütlü mücadelesi.

Akçimento

Büyükçekmece'de kurulu bulunan AKÇİMENTO fabrikası, ekonomik bunalımdan en az etkilenen yerlerden biridir. Fabrika devamlı çalıştığı halde talep karşılanamıyor. Ürettiğimiz çimentonun önemli bir kısmı ihraç ediliyor. Akçimento patronları kârlarına yeni kârlar katıyorlar. Üretim eskiye oranla çok artmış durumda. Artık işçilerin köleler gibi çalıştırılmasıyla sağlanıyor. En ağır işkollarından biri olan çimento üretiminde hergün sağlığımızdan birşeyler kaybederek çalışıyoruz.

Fabrikada sürekli olarak bir manga asker beklemektedir. İşverenler ortalığı boş bulduklarından işçiden ne koparılırsa kâr saymaktadırlar. Toz tazminatı altında verilen para açıklamasız kesilmiştir. Çimento tozları ciğerlerimizde betonlaşırken patronların kasasına bir kaç lira daha fazla girmektedir. İşyerimizde sağlık koşulları son derece yetersizdir, havalandırma yoktur. Akşam olunca tozdan görünmez hale gelmemize rağmen banyo yapamıyoruz, çünkü paydosla servise binme arasında yirmi dakikalık bir süre bırakılmıştır.

Berec

BEREC Pil Fabrikasında Cunta öncesi 1150 işçi çalışıyordu. 12 Eylül'den sonra pekçok işyerinde olduğu gibi fabrikamızda da yoğun işçi çıkartmalarına gidildi. Yüzlerce arkadaşımız sokağa atıldı. Şu anda çalışanlar iki yıl içinde 1150'den 650'ye inmiştir. Yüzlerce kardeşimizin sokağa atılması yetmezmiş olacak ki, Berec patronları yeni tenkisat hazırlıkları içine girmişlerdir. 650 kişi hergün "acaba sıra bizde mi" tedirginliğiyle işe gitmektedir. Berec işverenleri, özellikle DİSK üyesi olan işçiler arasında seçmeler yaparak işçi çıkartma listeleri hazırlamaktadırlar. Bahane olarak da her zamanki gibi "ekonomik durgunluk" ileri sürülmektedir.

Tekelcilerin Cuntası'nın tüm özgürlükleri yok ederek, ülkemizi 45 milyonluk cezaevi haline getirme çabalarının en çarpıcı ve yoğun örneklerini fabrikalarda yaşıyoruz. Berec işyerinde de genelde yaşanan baskıların örneklerini her an görüyoruz. DİSK'i kapattıkları, yöneticilerini idamla yargıladıkları, DİSK üyesi işçileri sokağa attıkları halde korkuyorlar. İşyerimizde DİSK üyesi kim varsa adım adım izliyorlar. İzin almak için uzun sorgulardan geçiriliyoruz. İki kişinin bir arada bulunması yasaklanıyor. Patronun adamları, yöneticileri çeşitli vesilelerle tehditler savuruyorlar.

Destaş

● **Ücretlerini alamayan Destaş İşçileri Makinaları Çalıştırmadılar. Direnişçiler Cunta'nın kolluk kuvvetlerince işkenceden geçirildi.**

Biz Destaş işçileri üç aydan beri ücretlerimizi alamıyoruz. Çalışma Bakanlığı da dahil olmak üzere bütün ilgili makamlara durumumuzu bildirdik. Tüm yasal yollara başvurmamıza rağmen alınterimizin karşılığı patron tarafından çeşitli bahanelerle verilmiyordu. Üç ay boyunca ücret alamadık, yakınlarımızdan temin ettiğimiz küçük borçlarla yaşamımızı sürdürmeye çalıştık.

Bu duruma daha fazla dayanamadık. ...... günü iş başı yaptık, ancak makinaları çalıştırmadık. Üç aydır ücretlerimizi ödemeyen patron, direndiğimizi görünce birden "aslan" kesildi ve güvenlik kuvvetlerini yardıma çağırdı. Güvenlik güçleri hemen işyerine doluştular. Tüm teçhizatlarıyla işyerini basarak bütün arkadaşları yakapaça karakola götürdüler. Üç aylık birikmiş ücretleri istememizin karşılığı olarak karakolda üç gün üç gece işkenceden geçirildik. Bu arada üyesi bulunduğumuz Türk-İş'e bağlı sarı Teksif sendikasından bir kişi dahi gelip bizlerin sorunlarıyla ilgilenmedi.

...Ve patron birikmiş ücretlerimizi taksitle ödemeyi kabul etti ve ilk taksidini ödedi. Destaş işçilerinin bu davranışı Teksif yöneticilerini de şaşırttı.

KENAN EVREN'İN KIŞLA AVLUSU

(Baştarafı 1. sayfada)

mekte, AP gibi gerici, işbirlikçi bir partinin dahi siyaset sahnesine yeniden çıkmasına göz yummayacak kadar gözü kara bir politika izlemektedirler.

Bu en gerici tekelci unsurlar ülkenin mutlak hakimi olarak üstünlüklerini korumak istemektedirler. Bu istek ise ifadesini K. Evren diktatörlüğünün şahsında bulmaktadır. Bu isteğin gerçekleştirilebilmesini sağlayan faktörlerden birisi de Türk burjuvazisinin üstyapı biçimlenmesindeki militarizmdir. Türk cumhuriyeti militarist bir yapıda kurulmuştur, Türk burjuva devletinin sekiz reisinden yedisi askerdir, sivil olan tek devlet başı da bir ittihatçıdır, komitacıdır ve en az kendi halefleri ve selefleri kadar militarist ve şovenisttir.

Böyle olunca da finans kapitalin en gerici, en şoven, en emperyalist unsurları faşist diktatörlüklerini K. Evren aracılığıyla yürütebilmekte ve tekelci sermaye içindeki diger rakiplerini bu militarizm aracılığıyla sindirebilmekte güçlük çekmemektedirler.

Esasen Türk devletinin militarist karakteri, K. Evren faşizmi ile doruğa ulaşmıştır. K. Evren, önceden de söylediğimiz gibi ülkeyi 45 milyonluk bir kışlaya, hatta onun da ötesinde bir askeri cezaevine çevirmiştir. Onun siyaset ve çok partili düzen anlayışı da, bırakınız halk çıkarlarını savunan partilere tahammül göstermeyi, AP'ye bile müsaade etmeyecek ölçüde faşisttir. K. Evren'in öngördüğü siyaset alanı, kendisini uzun yıllar zart-zurt ettiği kışla avlularından farksızdır. İşte Cunta'nın partiler yasasıyla açılan burjuva siyaset sahnesinde istenmeyen çıkarlar boy gösterince Kenan Evren bu alanı kendi kışla avlusuna çevirmek için o avluda kendisinden izinsiz dolaşanları hemen yakalatıp içeri tıkıvermiştir, askeri deyimiyle onlara şimdilik "disiplin cezası" vermiştir, "oda hapsi" biçilmiştir, daha fazlasını yapmaktan çekinmeyeceğini de söylemiştir.

Cunta konseyinin 31 Mayıs kararının üzerinde durulması gerekli bir başka yanı da, faşizmin hiç bir meşruiyet tanımadığının pratikte bir kez daha kanıtlanması olmuştur. Şöyle ki, BTP 1982 anayasasına ve bu anayasanın öngördüğü partiler kanununa göre kurulmuştur. Yani bu anayasa Cunta'nın anayasasıdır, bu partiler kanunu da gene Cunta'nın kanunudur. Yürürlükteki Cunta anayasasına ve yasasına göre bir parti ancak Anayasa Mahkemesi kararıyla kapatılabilir iken, faşizm kendi yaptığı kanunlara bile uymayacak kadar keyfidir ve kendi varlığını tehlikede gördüğü anda kendi kanunlarını çiğneyecek kadar, kendisinin kendisine biçtiği meşruiyet sınırlarını bile hiçe sayacak kadar gözü dönmüş bir yönetimdir. Yani K. Evren Cuntası kendisinin kurmakta olduğu sisteme karşı bile darbe yapabilecek ölçüde despottur. Çünkü amaç faşizmin otoritesinin her şeyin üzerinde olduğudur. Bütün faşist rejimlerin de karakterlerinden birisi zaten "kendi otoritesinden başka hiçbir meşruiyet", hiç bir hukuk tanımamaktır.

Sendikalardan

DOK GEMİ-İŞ'İN BOĞAZİÇİ ŞUBE KONGRESİ YAPILDI

● **Türk-İş Merkez Listesi Hükümet Komiseriyle Anlaşıp Kongreyi Kazandı.**

Şubat ayında yapılan Türk-İş'e bağlı Dok Gemi-İş Sendikası Boğaziçi Şubesi kongresi İstinye Tersanesinde yapıldı.

Kongrede üç liste ortaya çıktı. Biri Türk-İş merkezinin desteklediği gericilerin listesi, diğer ikisi demokratların oluşturduğu listelerdi. Ne yazık ki, grupçu tavır nedeniyle demokratlar gericilerin karşısında tek listeyle dikilemedi. Buna rağmen seçimler ortadaydı. İlerici ve demokratların dağınıklığını fırsat bilen gericiler hükümet komiseriyle anlaşarak kongrenin başka bir güne ertelendiğini duyurdular. Delegelerin büyük bir kısmı dağıldı. Kendi delegelerinin dağılmasını önleyen gericiler hükümet komiserine yeni bir karar aldırtarak kongreye devam ettiler ve kendi delegelerin oyuyla "kazandılar".

İlerici ve demokratlar kendi aralarında kenetlenmedikleri için kendilerinden çok güçsüz olan gericilerin oyununa düşerek seçimleri kaybettiler. Bu durum tersane işçileri arasında büyük tepki yarattı. Bu bize ters olduğu gibi sarı sendikacılara karşı mücadele veren tüm ilerici ve demokratlara ders olmalıdır.

Bir Tersane İşçisi

(Mayıs 1983, 215 sayılı Gerçek'ten alınmıştır.)

Kazanamayacağını Anlayan Sarı Sendikacılar

GIDA-İŞ 4 NO'LU ŞUBENİN KONGRESİNİ ERTELETTİLER

Mart ayı başında Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikasının İstanbul 4 no'lu şubesinin kongresi yapıldı. Ama kongre sonuçlanamadı. Türk-İş yönetiminin listesinin kazanamayacağı belli olunca kongre hükümet komiseri tarafından bilinmeyen bir güne ertelendi.

Büyük çoğunluğunu Bomonti Tekel Bira, Likör, Arı Bisküvi ve Kuruçeşme Çay Fabrikası işçilerinin oluşturduğu kongrede erteleme gerekçesi olarak "havanın gergin olması" gösterildi. Hükümet komiseri sarı sendikacılardan aldığı talimat gereği kongreyi erteledi.

Faşist Cunta'ya yaslanan Türk-İş yönetimi ve gerici yönetim kurulları işverenlerle, hükümet komiserleriyle anlaşarak ya da işten attırma tehdidiyle ayakta durmaya çalışıyor.

Ama korkunun ecele yararı yok. İşçi sınıfı dostunu düşmanını çok iyi biliyor. 4 nolu şube üyeleri olarak boyun eğmeyeceğiz. Türk-İş yönetiminin oyunları sökmeyecek.

TEK GIDA -İŞ 4 NO.LU ŞUBE İŞÇİLERİ

(Mayıs 1983, 215 sayılı Gerçek'ten alınmıştır.)

ÇAĞLAYAN TRAFOSUNDA DİSK GENEL-İŞ İŞYERİ TEMSİLCİSİ ÖLDÜRÜLMEK İSTENDİ

● **Olay İşçiler Arasında Büyük Tepki Yarattı.**

Çağlayan Trafosunda çalışan ve 12 Eylül öncesinde DİSK Genel-İş'in işyeri temsilcimiz olan bir arkadaşımız işveren tarafından hazırlanan bir komployla iş cinayetine kurban edilmek istendi.

İşyerinde oto tamir bölümünde kaynakçı olarak çalışan arkadaşımızı işveren vekili mühendis elektrik şebekesine vermek istedi. İşyerindeki bütün arkadaşlar buna karşı çıktık. Ama işten atma tehdidiyle arkadaşımız zorla elektrik şebekesinde işbaşı yaptırıldı.

2 Mart günü Gültepe trafo merkezine arıza için bu arkadaşımızın da bulunduğu bir ekip görevlendirildi. Ama cereyanın kesildiğini sanan tamir ekibi ölü cereyanı boşaltmak isteyince onbin voltluk cereyan boşalarak, patlamayla birlikte yangın çıktı ve alevler arasında kalan arkadaşımızın elbiseleri tutuştu. Ekipteki arkadaşları tarafından güçlükle kurtarılıp hastaneye kaldırıldı.

Arkadaşımız işkazası görüntüsü altında öldürülmek istenmiştir. Ana cereyanın kasıt olarak kesilmemesi bunun en açık kanıtıdır.

Kan ve ölüm saçan Cunta ve uzantıları, cinayetleriyle, baskıyla işçi sınıfının mücadelesini durduramayacaktır.

Kahrolsun Faşizm!

TRAFO İŞÇİLERİ

(Mayıs 1983, 215 sayılı Gerçek'ten alınmıştır.)

DİSK Solidarnosc'un Yanında Değildir

Bu yıl Paris'de yapılan 1 Mayıs yürüyüşü Türkiye işçi sınıfının ileri sendikal örgütü olan DİSK'in adına leke sürmek isteyenlerin bir provokasyonuna sahne oldu. Kendisini DİSK Paris İrtibat Bürosu diye tanıtan ama DİSK'i asla temsil etmeyen, uluslararası sosyal demokrasinin dümen suyuna girerek anti-komünizm ve anti-sovyetizm yapan ve keskin devrimcilik adına Avrupa reformizmi ile kucak kucağa yaşayan kimi goşistlerin tekke haline getirdikleri bu büro Paris'de 1 Mayıs'da yürüyüş koluna sözümona DİSK adına bir kamyon ile katıldılar. Kamyonun üzerine koydukları V şeklindeki çifte pankarttan birisinde DİSK'in adı yazılıydı, diğerinde ise Amerikan emperyalizminin güdümündeki karşı-devrimciler tarafından yönetilen Polonya'nın anti-komünist Dayanışma sendikasının (Solidarnasc'un) adı yazılıydı.

Bu yüz kızartıcı tablo hiçbir zaman Türkiye işçi sınıfını ve halklarımızın mücadelesini bağlamaz. DİSK'in karşı-devrimci Solidarnosc konusundaki tavrı, daha ilk günden, bu komplo ilk başladığı günden, bellidir ve DİSK yöneticileri de sıkıyönetim mahkemelerinde bu tavra ters düşecek hiçbir beyanda bulunmamışlardır.

Avrupa'da sosyal demokrasinin koltuğu altına girip ondan birtakım politik avantajlar ve daha da önemlisi kendi siyasi sığınmacılarına şahsi parasal imkanlar sağlamak isteyen bu sabık "devrimci"lerin bu provokasyonunu protesto ediyoruz.

MEYDAN KABADAYISININ FİYAKASI: SOPALI DEVLET MİTİNGLERİ

K.Evren Hazretleri diğer bütün diktatörler gibi nutuk atmaya pek meraklı. Zât-ı nâşerif özellikle meydan nutuklarına bayılıyor, çünkü bilmem kaç metre yükseklikteki miting kürsüsüne çıkıp ta kendisini dinleyen topluluğa bu kadar yüksekten bakınca kendisinin ne denli yüce olduğuna inanıp, iyice keyiflenerek külhan beyi gibi nara atmaya başlıyor. Bu mahalle kabadayısı nutkunu dinletecek insan topluluğunu nasıl buluyor? Çok basit, gideceği yerdeki kapı kullarının binbir gayretiyle...

Türkiye'de devlet mitingleri devri, Kenan Evren'le yeniden başlatılır ya, artık onun mitingleri de türlü uşaklık yarışının, türlü kepazeliğin, zorbalığın, haraççılığın traji komik bir temsili oldu...

İşte Kenan Paşa hazretlerinin mitinglerinden birisini — diğer emsallerine tipik bir örnek olarak — işçi sınıfı militanı bir arkadaşımızın ilettiği haber rapordan okuyalım.

Cuntabaşı Kenan Evren'in ilimize gelişi tüm ülke genelinde yaklaşık üç yıldır sürdürülen tehdit, kandırmaca, beyin yıkama operasyonlarının devamıydı. Her ildeki gibi tekrarlandı. Geleceği basından duyulunca, yoğun hazırlıklar yapıldığı gözlendi. Zaten il yöneticilerince defalarca davet edildiği ve halka konuşma yapılacak alanın dar olduğu gerekçesiyle gezinin ertelendiği biliniyordu. İlk iş olarak meydandaki ahşap binalar yıkıldı, yerleri meydana dahil edildi. Resmi dairelere ve ana caddelere yeniden çeki düzen verildi. Boyalar, badanalar yapıldı. Caddelerde kullanışa elverişli asfaltlar bile yeniden asfaltlandı. Trafik işaretlerinin yeniden işaretlenmesi, kaldırımların badana edilmesi, ağaçların kireçlenmesi ve budanması, Çınar alanının düğün salonu gibi bilinen kağıt, bayrak, ışıklandırma, resimleme (aynı boyda ve renkte Atatürk ve Kenan Evren resimleri) vb. gibi gayretlerin yanında, konuşma kulesinin kadife kaplamalı olarak yapılması ve Belediye binasına monte edilmesi Denizli'yi olağanüstü bir günün beklediğini ispatlamak içindi. Bu hazırlıkların tümünün suni, gösterişten ibaret olduğu halk tarafından — özellikle aydınlarca — çok iyi biliniyordu. Belediye, Garnizon Komutanlığı ve Valilik'in yapılan çalışmalarla samimiyetsizliği ve şeflerine yaranma gayretleri alaya bile alındı.

Toplantıda gerekli çoğunluğu sağlayabilmek için tüm devlet kuruluşları görevlendirildi. Her okuldan 10 öğretmen ve en az 40 öğrenci direktifle getirtildi. Çevre köy ve kasabalardan katılması gerekli insan miktarı muhtarlara iletildi, getirme görevi verildi. Konuşma yapılacak bölgede her ev önceden gezildi, nüfus sayımı gibi oturanların tamamı tesbit edildi. Tesbitten sonra dışarı çıkılmaması, konuk kabul edilmemesi, aksi halde olacaklardan sorumlu tutulacakları ev sahiplerine bildirildi. Cumartesi günü şehirde tüm işyerleri kapatıldı, üç-dört gün öncesinden başlayarak son ana kadar hahvehane, birahane ve sıradan esnaf dükkanlarında bile kimlik denetimi yapıldı. Özellikle il merkezinde oturanlar açıkça tedirgin edildi. Yapılacak karşılama töreninin belki de Denizli tarihinde ilk defa böylesine tantanalı ve böylesine halksız olduğu gözlendi. Yapılan masraflar için ise, kulaktan kulağa büyük rakamlar söylenmekte, 200-300 milyondan söz edilmektedir. Basılacak yerlere döşenecek halıların bile bir servet değerinde olduğu bilinmektedir. Tugay'a ikinci bir helikopter alanı yaptırılması, Yetiştirme Yurdu ve Kimsesiz Çocuklar Yurdu mobilyalarının, yemekhane, yatakhane takımlarının hepten yenilenmesi, fazla lüks bulunarak büyük Şef tarafından azarlanma korkusu ile cezaevine bırakılan ve törenden sonra tekrar götürülen koltuklar halktan gizli çalışmalardandı.

Alanı dolduran kalabalığın böylesi bir toplantıda özü hemen yoktu. Kimi vatandaşlar — kına gecesi seyri — uğruna, kimileri gitmemenin göze batacağı düşüncesiyle ve bazıları da siyasi beklentilerine umut ya da merhem bulmaya katıldı. Homojen bir topluluk değildi. Zaten tempo tutarak alkışlayan da belli bir gruptu. Kırsal kesim kökenli ve baş örtülü kadınlar ile siyasi anlamda gerici denilebilecek esnaflar ile — şakşakçı — takımı aradığını bulabildi. Onun ötesinde insanlar toplantıyı tahminlerinden daha kısır ve magazin buldular. Toplantı sırasında Evren'in "hepimiz halkın hizmetkarlarıyız" dediğinde topluluktan bir sesin, "biz hizmetkar bile olamadık" demesi, "düğünümü Denizli'de yaptım" dediğinde, "eniştee, eniştee" diye bağıran olması, "sizlerle farkımız yoktur" dediğinde "farkımız yokta tepemizde kadifeden kalede biz mi varız?" diye mırıldananların çıkması halkın Cunta'ya bakışını, böyle devlet mitinglerinin niteliğini ve en önemlisi K.Evren'in soytarılığını anlatmaya yeterlidir. Zaten Cuma ve Cumartesi günleri şehirde taksilere yerleştirilen megafonlarla — tıpkı çadır tiyatrolarının ya da göbek dansözlerinin çığırtkanları gibi — halka "Cumhurbaşkanı"nın hitabedeceğinin ve halkımızın "davetli" olduğunun duyurulması, bu tür mitinglerin ciddiyet derecesini göstermekteydi. Toplantıda aydın insanların hemen hemen yok denecek kadar az olduğu dikkat çekiciydi. Kale içi esnafınının ve sanayii sitesinde çalışanların günlerce "siftah" yapmadan dükkan kapatmaları karşısında büyük kalkınma uzmanı ve ekonomi teorisyeni Cuntabaşı'nın refah vaadi, ekonominin düzlüğe çıkması vaadi ve kendi söyledikleriyle şişinmesi halka elbette ciddi gelmedi, inandırıcılıktan uzaktı. Öğrenci, öğretmen ve tüm kamu görevlilerinin sıcak havada ve yakıcı güneş altında sabahın erken saatinde aç-susuz getirilip yollara dizilmeleri, tertemiz yavrucukların gösteriş aracı olarak kullanılmaları, başta Devlet Hastenesi olmak üzere çalışanların tam kadro görev yerinde hapis edilmeleri, yol güzergahlarındaki arsa sahiplerinin zorla arsalarına duvar ördürülmesi, Irlıganlı sulama tesislerinin açılış töreni için kasaba halkından birinin ekili arazisinin tören yeri olarak dozerlerle düm-düz edilmesi madalyonun ve faşizmin iğrenç yüzünü halkın gözünde bir kez daha iğrençleştirdi.

Korodaki çatlak sesli yandaşlarıyla birlikte, büyük hatip, sermaye diktatoryasının kapıkulu Evren, "hep o şarkıyı" okudu. "12 Eylül öncesi karanlık günler", "fahri hemşehrilik", "kahraman ordumuz"...

Polis kordonunun ve Amerikan silahlarının gölgesinde nutuk diye kendisine zorla dayatılan bu "vatan kurtaran Şaban"ın herzelerini istemiye istemiye dinleyen Denizli emekçi halkı açısından 10 Nisan 1983 günü kap-kara bir gün olarak yaşandı. Ardından da, hemen her sokak boyunca açık lağımlar içinde insan pislikleri akan bu "kalın barsakları dışarda" şehirin Çınar meydanında hâlâ o günden kalma resim ve pankartlar caddede gezen insanları güldürmektedir. Zaten tüm cadde ve meydanları dolduran yazıların tamamı Valilik, Belediye, Kaymakamlıklar, ticaret ve sanayi odası yazmıştı. Ve o 10 Nisan kalıntılarıyla açık lağımlar eşine az rastlanan bir uyum oluşturmaktadır.

SENDİKALARDA KIŞLA NİZAMI

● Toplumsal ve siyasal yaşamın diğer alanlarında olduğu gibi sendikalara da kışla nizamı getirmeyi öngören faşist K.Evren Cuntası'nın sendikalar yasası çıktıktan sonra görüşlerine başvurduğumuz DİSK GYK üyesi ve Hür Cam İş Eğitim Sekreteri Yaşar Arıkan, konuyla ilgili olarak gazetemize şu açıklamayı yapmıştır.

Cunta'nın yasalaştırarak yürürlüğe koyduğu grev, toplu iş sözleşmesi yasası ile Türkiye'de sendikacılık kağıt üzerinde varlığını göstermektedir.

68 maddeden oluşan cuntanın sendikalar yasasının sendikal hak ve özgürlükleri nasıl ortadan kaldırdığını bir kaç örnekle açıklamak istiyorum.

1- Grev hakkı tamamen kısıtlandı ve bu yasadan sonra greve veda.

275 sayılı Grev Toplu iş ve Lokavt olarak bilinen yasa maddesi tamamı ile çalışamaz hale getirilerek grev yapılamıyacak iş kolu sayısı arttırıldı. Bu iş kolları üstelik diğer işkollarının can damarlarını teşkil etmektedir. Şu işkollarında tamamen greve gidilemiyecek: 1-Enerji işkolu, 2-Liman(Denizcilik işkolu)3-Petrol İşkolu 4-Hava İşkolu 5-Temizlik İşkolu 6-Nakliyat İşkolu 7-Askeri Tersane İşkolu 8-Sağlık işkolu 9-Ulaştırma İşkolu, 10-Maden İşkolu 11-Banka, Sigorta İşkolu. Bu işkollarında çalışan sigortalı işçi sayısı yaklaşık olarak 600 binin üzerindedir. Buna bu kadarda öğretmen ve diğer devlet dairelerinde çalışan kişileri eklediğimiz takdirde iki milyona yaklaşan insanların geleceği siyasi iktidarların insafına terkedilmiş oluyor. Onların bu konuda uygulamalarında asgari ücret artışlarını bir hatırladığımız zaman bu kadar çalışan işçilerinde geleceği bunlardan farklı olmayacaktır. Bu çıkarmış olduğu yasa ile 11 ana işkolunda grevi fiilen yasaklıyor. Geri kalan iş kollarında ise grev fiilen yapılamaz hale getiriliyor. Yeni yasa bakanlar kurulunun grev erteleme süresini 30 günden 60 güne çıkardı. Bakanlar kurulunun erteleme süresi içersinde taraflar anlaşamadığı takdirde toplu iş sözleşmesinin yürütümünü otomatikman Yüksek Hakem Kurulu üslenmiş oluyor. Yüksek Hakem Kurulunun da geçmişten bu güne kadar nasıl çalıştığını işçi sınıfımız ve emekçi halkımız ibretle izledi, burada çıkan kanunlarla işçilerin yaşantılarını sürdürebilmeleri eski durumuna göre daha zorlaştı, işçiler daha da yoksullaştı.

Bir işyerinde grev kararı alan sendika, grev yapacağını 6 iş günü öncesinden işverene bildirme zorunluluğunu getirdi. Bu demek oluyor ki, sendikanın grev yapacağını işveren önceden bilsin ki, işyerindeki stokları boşaltmaya zaman kalsın. Bu, başka hiç bir anlama gelmemektedir.

Grev yapılacak iş yerinde işçilerin toplu olarak bulunmaları yasaklanıyor. Grev yerinde sendika işçilere barınacak çadır bulunduramayacak, iki grev gözcüsünün dışında grev yerinde kimse bekleyemeyecek. Daha da ilginç olanı greve katılmayan herhangi birileri varsa bunların iş yerinde çalışmalarına engel olunamayacağı gibi bunların çalışmasından ötürü içeride üretim yapılacak her türlü ham maddenin girip çıkmasına da grev gözcüleri engel olamayacaklar. Ayrıca diğer fabrikalarda çalışan işler de grev yapan işçi kardeşleri ile dayanışma gösteremeyecekler.

HAK VERİLMEZ ALINIR

Yeni yasa ile bir sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için o iş kolunda çalışan işçilerin % 10'unu üye yapması gerekiyor. Üstelik sendika üyeliğine de yeni kısıtlamalar getirerek...İşçiler sendikaya ancak noterlik kanalı ile üye olabilecekler. Sendikaya üye olan üyeliğin bir nüshasını da işverene gönderme yükümlülüğü getirmekte. Yani işverenin işyerinde örgütlenmesini istemediği bir sendikaysa işveren o sendikaya üye olan bu işçileri bu yoldan öğrenerek işten rahatlıkla atabilecek. Bir sendika düşünün ki, iş kolundaki bir çok fabrikada çalışan

(Devamı 7. sayfada)

1 Mayıs Bayrağı Dalgalandı

Halklarımız bir 1 MAYIS'ı daha faşizm altında yaşadı. İşçi sınıfı politik hareketimiz işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan her 1 Mayıs'da olduğu gibi 1 Mayıs 1983'de de 1 MAYIS bayrağını yüksekte tuttu.

TSİP'in 1 Mayıs ajitasyon çalışmaları Nisan ayında başladı. TSİP'liler, ana konusu 1 MAYIS olan GERÇEK'in Nisan ve Mayıs sayılarını iki ay süreyle dağıttılar. Ayrıca Partinin 1 Mayıs bildirisinin 40'a yakın ilde işçiler, ilerici öğrenciler, aydınlar arasında elden ele dolaşması, oralardaki ilerici güçleri yüreklendiren bir çalışma oldu. Bu çalışmalar dışında, Parti aktivistleri ve sempatizanları sözlü ajitasyon çalışmalarıyla 1 Mayıs 1983 eylemlerini güçlendirip, yaygınlaştırdılar. TSİP 1 Mayıs 1983'ü haftalarca diri tuttu. Gerçi geniş çaplı kitlesel eylemler yapılamadı ama 1 MAYIS bayrağı onurla dalgalandırıldı. 1981'den başlayarak 1 Mayıs'ı tatil günü değil de çalışma günü ilan eden Cunta, geçen yıl ve bu yıl 1 Mayıs'ın Cumartesi ve Pazara gelmesinden, yani fabrikaların büyük çoğunluğunun olağan olarak tatilde bulunmasından yararlandı. Buna rağmen 1 Mayıl 1983'e rastlayan hafta sonunda işçileri fazla mesaiye alan fabrikaların — adını saklı tutacağımız — bir kaçında yemek boykotları ya da servis araçlarına binmeyip, küçük gruplar halinde yürüyerek gitme — yani yürüyüş yapma — eylemleri gerçekleştirilebildi.

1 Mayıs 1983 eylemimiz, işçi sınıfı bağımsızlığının en zor koşullar altında bile yükseltileceğinin yeni bir kanıtı olmuştur. Geçen yıl 1 Mayıs çalışmaları nedeniyle birkaç ilde polisin eline düşen, işkence gören, hâlen bir kısmı hapiste olan Partili yoldaşlarının direnciyle ve onuruyla daha da bilenmiş ve güçlenmiş olarak 1 Mayıs 1983 çalışmasına giren TSİP'liler işçi sınıfının bu en büyük uluslararası gününü faşizm altında bir kez daha azimle ayakta tuttular.

Nisan başında emniyet teşkilatına yayınlanan kısa bir gizli genelgede "yaklaşan 1 Mayıs nedeniyle Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin yurt çapında faaliyete geçebileceği ihtimali" polise hatırlatılıyordu. 1 Mayıs için TSİP'e karşı uyanık olunması için emrindeki kolluk kuvvetlerine özel bir genelge yayınlayan K. Evren Cuntası'na TSİP'in verdiği cevap geçen iki yıldan daha yaygınca 1 Mayıs eylemini gerçektirmek, üstelik de tek bir yoldaşı bile polise kaptırmadan bunu başarmak oldu.

TSİP

1 Mayıs 1983

Kardeşler,

AMAÇ BAĞCIYI DÖVMEK DEĞİLSE

Devyol'un kurduğu "Cephe"nin Avrupa yan örgütü Birkom arada bir çağrı yapar, F. Almanya'daki göçmen derneklerine, ortak bir bildiri yayınlamak için. Ve ortak toplantılarda dayatır kendi devrim anlayışının bildiriye esas alınmasını. Oysa bu tutum kendi ilan ettiği resmi politikasına taban tabana zıttır. Şöyle ki: Devyol faşizmi devrimle yıkacak bir cephe kurmuş ve tüm devrimcileri bu cepheye davet etmiştir. Ama cepheye katılmayan "tüm demokrat, ilerici güçleri acil talepler için çeşitli biçimlerde mücadele ve dayanışmaya çağırmıştır." İşte Birkom'un özellikle F. Almanya'daki göçmen kuruluşlarına yaptığı çağrıları bu kapsam içinde almak gerekir. Ama Devyol herseferinde kendi belirlediği oyunun kuralını gene kendi bozup, sanki kendi "devrimci cephesi" kapsamındaymışcasına kendi "devrimci" görüşlerini bildiriye esas alınmasını dayatır. İşte somut bir örnek:

"Politik Tutuklularla Dayanışma Kampanyası" için "Birkom"un getirdiği ortak platform taslağının ilk paragrafı aynen şöyledir.

"1-Askeri Faşist Diktatörlüğün yıkılması, halkın kendi demokratik iktidarının kurulması uğruna, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda işçi sınıfımızın ve halklarımızın değişik biçimlerde yürüttüğü devrimci demokratik mücadelede tutuklanan, idamı istenen, işkence gören, hüküm giyen tüm ilerici, devrimci, demokrat yurtseverlerle dayanışmak."

"Faşizme karşı tek yol devrim" şeklinde özetlenebilecek kendi görüşünü kendi "devrimci" cephesi içinde yer almayanlara da illa kabul ettirmek için, Devyol bu metin üzerinde saatler, günler boyu inatla direnir. Oysa bu sekter tutum son derece zararlıdır. Böyle yapmakla Devyol ilk başta kendi bindiği dalı kesmektedir. Çünkü kendi çıkardığı Demokrat Türkiye gazetesinin ismiyle müsemma politikasına, yani ortalama demokrat çizgisine 180 derece ters düşmektedir. Örnekse, Demokrat'ın Ağustos 1982 tarihli 8 inci sayısında yayınlanan Güner Güneş imzalı başyazıdır. Orada aynen şunlar söylenmektedir.

"Bu nedenle de sağlıklı bir anayasanın yapılabilmesi için önce sağlıklı demokratik bir ortamın yaratılması gerekir. Bunun için de Cuntanın tüm yasakları kaldırılmalıdır. Kapatılmış ya da faaliyetleri durdurulmuş tüm siyasal partilerin, sendika ve derneklerin özgürce faaliyetlerine izin verilmelidir. Ve sonra da burjuva anlamda bir demokrasinin dahi asgari kurallarına saygısı olanlar, halk tarafından doğrudan seçilecek, yeni bir kurucu meclis oluşturmalıdırlar. Bu mecliste sağın olduğu kadar solun da temsil edilmesine olanak sağlanmalıdır."

Demokrat yazarı bir istisna yapmaksızın "tüm siyasal partilerin" açılmasını, yine isim zikredilmeksizin mecliste sağın temsil edilmesini öngördüğüne göre demokratik bir "anayasa" için MHP'nin varlığına dahi razı demektir. (Bizim ise demokrasinin bu kadar "fazlasından" yana olmadığımız malum) Gerçi yazar yazısını noktalarken "bu denli kaçınılmaz bir görevin yerine getirilemeyeceğini biliyoruz" diyerek Cunta'dan demokratlık beklemediğini dile getiriyor ama, getirdiği öneriyi de "kaçınılmaz bir görev" diye tanımladığına göre, şu veya bu şekilde gerçekleştirilmesi gereken bir hedef olarak belirlemiş oluyor.

Buna benzer onlarca, yüzlerce örnek bulmak mümkün Demokrat'tan. Şimdi Devyol'un açmazı ne kadar çarpıcı değil mi? Öyle bir politika izleyeceksin ki, sonuçta kendi çıkardığın gazete ile dahi faşizme karşı işbirliği yapamaz duruma düşeceksin! Oysa biz, tam da Demokrat gazetesi gibi faşizme karşı demokratik hak ve özgürlükler mücadelesi veren demokratlarla *da*, işbirliği yapmak istiyoruz. Ama önümüzü Devyol kesiyor. İnsana ister istemez "gerekirse komünistliği de biz yaparız" diye adam tokatlayan devrin valisi Tandoğan'ı hatırlatıyor! Bir yandan herkesin, kendi gibi "devrimci" olmasını dayatan Devyol, öte yandan da çıkardığı demokrat gazetesiyle, "gerekirse demokratlığı da biz yaparız" demeye getirmiyor mu?

Böylesi "sol"-kanat çocukluklarından gına getirenlerden biri, yine Demokrat'da yazan Şanar Yurdatapan olmuş ki, o da gazetenin 17 sayılı Mayıs 1983 sayısında patlamış nihayet. Alışkınız, bizim dediklerimiz "devrimciler"in bir kulağından girip ötekisinden çıkar. Bari Şanar'ın dediklerine kulak verseler.

Devyol'un sekter tutumunun birinci olumsuz sonucu bu. Ama ikinci olumsuzluk çok daha mühim. Alalım yukardaki "politik tutuklularla dayanışma kampanyası"nı. Devyol "devrimci" abdestine öylesine kıskançlıkla bağlı ki, politik tutuklularla dayanışmayı sadece "askeri faşist diktatörlüğün yıkılıp yerine halkın kendi iktidarının kurulması uğruna mücadele edenlerle" sınırlıyor. Böylece faşizmin zindanlarında çürütülmek istenen bir Abdullah Baştürk, bir Ahmet İsvan, idamla yargılanan 60 küsur DİSK sendikacısı, mahkum olmuş bir kaç düzine TÖB-DER yöneticisi, o zamanlar henüz içerde olan Barış Derneği yöneticileri, faşizme karşı demokratik hakları ve özgürlükleri savunmuş, bu uğurda verdiği mücadele esnasında başı Cunta'yla derde girmiş binlerce tutuklu ve hükümlü, yazarlar, çizerler, sanatçılar, düşünürler, hepsi bir kalemde güme gidiyor. Daha doğrusu Devyol'a kalırsak, faşist Cunta'ya karşı mücadele veren, Cunta'nın hışmına uğramış böylesi binlerce ve binlerce kişiyle dayanışmamamız lazım. Tek başına bu olgu bile Devyol'un "keskin devrimci" gözükmek isteyen politikasının, nasıl ayaklarının yerden kesik, toparlayıcı olması gereken anti-faşist mücadelenin gereklerine ne denli ters düştüğünü gösterir.

Lafı fazla uzatmağa gerek yok. Devyol yeni bir adet çı-

(Devamı 7. sayfada)

ABD'nin VİETNAM HALKINA BIRAKTIĞI MİRAS

Bu yılın 14-20 Şubat tarihleri arasında Ho-Chi-Mihn şehrihde aralarında doğudan ve batıdan 21 ülkenin 160 bilim adamının katıldığı "Bitki ve yaprak yok etme araçlarının insan ve doğa üzerinde uzun vadede etkileri" adlı uluslararası bir sempozyum düzenlendi. Bilim adamlarının inceledikleri konu ABD'nin Vietnam'da yürüttüğü kimyasal savaşın uzun vadedeki sonuçlarıydı. Sempozyuma katılan Hamburg'lu doktor ve Federal Almanya-Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Dostluk Derneği başkan yardımcısı Dr. Karl-Rainer Fabig UZ için bir haber yazdı. Aşağıdaki özet yazı bu haberden aktarılmıştır.

ABD'nin savaş esnasında Vietnam'da kullandığı kimyasal silahlar etkisini bugün dahi gösteriyor.

ABD'nin kendi verilerine göre 1961-71 arası Vietnam'ın güneyine 72 milyon litre kimyasal savaş maddesi saçılmış. Bunun 44 milyon litresi Amerikan ordusunda kutu rengine göre turuncu ajan diye adlandırılan bir zehirli madde idi. Bunun içinde 1976 Seveso felaketinden sonra tüm dünyaca korkulan Dioxin'in izleri vardı.

Daha Vietnam savaşı sürerken bilim adamları çocuk düşürmelerin ve karaciğer kanserinin ilaçtan etkilenenler arasında yoğunlaşmasına dikkati çekmişlerdi. Karaciğer cerrahı Prof. Ton That Tung daha 1970'de Paris yakınlarında Orsay'da yapılan konferansta korkunç gerçekleri ortaya koymuştu.

ABD, Vietnam savaşı sırasında Vietnamlıların tüm yaşam alanlarını ve çevrelerini kimyasal savaş araçlarıyla yok etmek için tüm çabayı gösterdi. Nitekim mavi ajan adlı zehir ile pirinç tarlalarının büyük bir bölümünü yok ettiler ve savaş öncesi yılda 200.000 ton pirinç ihraç eden Güney Vietnam, zehir kullanımından sonra ABD'den yılda 600.000 ton pirinç ithal eder hale geldi. Bu tropik ülkenin orman alanlarının % 44'üne zehirli ilaçlar serpildi ve ormanların yeşillikleri yok edildi.

Vietnam sağlık bakanı yardımcısı Prof. Cau konferansta şunları söyledi: "Biz bu zehirlenme sorununu ulusal olarak görmüyoruz. Evet, belki en çok kurbanı biz verdik, ama Amerikalı ve Avusturyalı birçok eski asker de Vietnam savaşından bu yana hastalıklara sahip, ayrıca çocukları da sakat doğuyor. Umarız, bu konferans tüm dünyaya yardımcı olur."

Vietnam'da hâlâ tek gözlü ve alınlarında cinsel organı olan çocuklar, ya da tek vücutlu ve eksik iki kafaya sahip çocuklar doğuyor, ama Ronald Reagan buna rağmen bu korkunç savaşı "asil bir dava" olarak görüp savunmaya devam ediyor.

Latin Amerika'dan

URUGUAY'DAKİ ASKERİ REJİME KARŞI DİRENİŞ YÜKSELİYOR

27 Haziran 1973'de Uruguay'da kurulan askeri faşist diktatörlüğe karşı olan sosyal ve politik güçlerin direnişi, son yıllarda bir yükselme göstermektedir. Bu durum tespiti, Uruguay Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin geçtiğimiz Şubat ayı sonunda gerçekleştirdiği bir planum toplantısında yapılmıştır. Toplantıda ayrıca, emekçi kitlelerle bütün halk güçlerinin, demokrasinin yeniden kurulması için mücadelede birlik ve beraberliğini güçlendirmesinin gerekliliği üzerinde durularak, bunun askeri rejimin devrilmesinde ön şart olduğu vurgulanmıştır.

UKP, bütün politik tutukluların salıverilmesini, siyasi partilerle halkın sosyal örgütlerinin serbest bırakılmasını ve en erken bir zamanda seçimlerin yapılmasını talep etmektedir. Plenum toplantısından sonra yapılan açıklamada devamla şöyle denilmektedir: "Askerlerin hazırladığı anayasa taslağının reddedilmiş olması ve özellikle Kasım 1982'de yapılan seçimlerde muhalefet güçlerinin zaferinden sonra, ülkede yeni bir siyasi durum meydana gelmiştir. Mücadele güçlendirilecek olursa, bu diktatörlüğün devrilmesine yol açabilir. Rejim, gittikçe daha fazla soyutlanmaktadır. Son zamanlarda tutarlı davranan muhalefet ve ağır ekonomik bunalım sayesinde, diktatörlük binasında oluşan derin çatlaklar artık görünür hale gelmiştir. Şu andaki durumun özelliği, pasif bekleyişler içinde olmak değil, aksine bütün muhalif güçlerin fikir birliği ve bütünlüğüdür. Çünkü sol ve demokratik partilere karşı sürdürülen baskılar, ancak bütün demokratların ortak eylemleri ile etkisiz hale getirilebilir ve sendikal haklar yeniden elde edilebilir."

GUATEMALA'DAKİ BASKI REJİMİ SÜRÜYOR

General Rios Montt başkanlığındaki Guatemala askeri rejimi, 1982 yılı ortasından beri ülkede sürdürülen olağanüstü durum halini 25 gün daha uzattı. Böylece ordu, polis, güvenlik kuvvetleri ve paramiliter çetelerin Guatemala halkına karşı sürdürmekte olduğu terör için kapılar açık tutulmuş oluyor. Bilindiği gibi Guatemala'da politik ve sendikal faaliyetler yasaklanmıştır. Basın ağır sansür altındadır. Rejime karşı gittikçe artan direniş hakkında haber verilmemesi koşuluyla, gazetelerin yayınlanabilmesine izin verilmektedir.

Şimdiye kadar her 30 günde bir yenilenen olağanüstü durumun devamından amaç, bu Orta Amerika ülkesindeki kurtuluş savaşını ezmektir.

Geçtiğimiz Şubat ayı ortasında Meksiko kentinde yayınlanan Halk Kurtuluş Hareketi'nin bir açıklamasına göre, 4 ileri gelen silahlı örgütten oluşan Guatemala Ulusal Devrimci Birliği (URNG) örgütü, 1982 yılı içinde Rios-Montt rejiminin askeri birliklerine karşı 630 başarılı eylem gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

PUERTO RİKO YURTSEVERLERİ BAĞIMSIZLIK İSTİYOR

Puerto Riko Sosyalist Partisi (PSP)'nin yeni Genel Sekreteri Carlos Gallisa, ABD'nin sömürgesi olan Puerto Riko'nun bağımsızlığı için verilmekte olan mücadelenin güçlendirilerek devam edeceğini açıkladı. New York'ta yapılan bir konferansta konuşan Gallisa, birden fazla partinin katılacağı bir birlik cephesinin oluşması için yurtsever güçlerin yapmakta oldukları çabalar hakkında bilgi verdi.

Puerto Riko'nun ekonomik ve sosyal durumunun çok kötü olduğuna değinen PSP Genel Sekreteri, resmi verilere göre, çalışabilir ülke nüfusunun % 25'inin işsiz olduğunu, ada için verilmekte olan 500 milyon dolardan fazla yardımın Washington tarafından iptal edilmesinden sonra, binlerce emekçinin daha sokağa atıldığını söylemiştir.

ARJANTİN'DE SEÇİMLER YAPILACAK

Mart 1976'da Arjantin'de iktidarı ele geçiren askeri Cunta' nın açıkladığına göre, ülkede genel seçimlerin 30 Ekim 1983'de yapılmasına karar verildi. Cunta Başkanı Reynaldo Bignone'ye göre oluşacak sivil hükümet, seçimlerden 3 ay sonra iktidarı devralacak. Genel seçimlere bütün partilerin aday gösterecek katılabilecekleri bildiriliyor.

"ATOM SİLAHLARINDAN ARINMIŞ KENTLER"

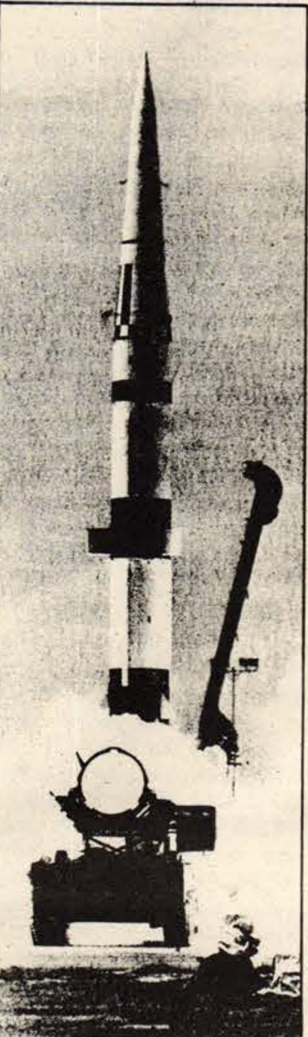
NATO'nun Aralık ayında Avrupa'ya yerleştirilmesi planlanan orta menzilli Amerikan füzelerinin sayısının 572 olduğunun açıklamasından sonra, Batı Avrupa kentlerinde ve kırsal bölgelerde atom silahlarının yasaklanması için sürdürülen kampanya gittikçe gelişiyor ve önem kazanıyor.

İngiltere'nin Nükleer Silahsızlanma Kampanyası organizatörü Jenny Edwards, İngiltere'de 156 mahalli yönetimin ve içinde Londra'nın da bulunduğu 8 kentin kendilerini "Atom Silahlarından Arınmış Bölge" ilan ettiklerini ve bugün İngiltere, İskoçya ve Walles'in toplam nüfusunun % 66'sının bu bölgelerde yaşadığını belirtiyor.

Sayıları 30'u aşkın Batı Alman kent ve kır meclisi de kendilerini "Atom Silahlarından Arınmış Bölge" ilan ettiler. Ayrıca kampanya organizatörü Andreas Zumach'ın açıklamasına göre 500 bölge daha aynı doğrultuda karar alma hazırlığı içinde. Kampanyanın amacının Almanya'da ve giderek tüm Avrupa'da atomdan arınmış bölgelerden oluşan bir ağ örmek olduğunu açıklayan Zumach, "hareket öncelikle Amerikan silahlarının depolanmasına karşı olduğu için Bonn hükümeti bu yerleri gizli tutmaya çalışıyor" dedi. Bu gizliliğe rağmen Batı Almanya'da planlanan füze yerleştirme yerine yakın Herstein köyü "arınma" kararı aldı. Batı Almanya'da pek çok örgüt, okullar, kiliseler, mahalli meclisler, fabrika işçi örgütleri kampanyada yer alıyor. 100 kişilik bir ordu topçu birliğinin "atomdan arınma" kararı almasının Bonn'daki Savunma Bakanı'nı çok kaygılandırdığı belirtiliyor.

Sicilya'da depolama yeri Camiso'ya 6 km mesafede olan Vittoria komünü de kendini atom silahlarından arınmış bölge ilan etti.

Bu ay Brüksel'de toplanan "Atom Silahlarından Arınmış Kentler"in belediye başkanları ve meclis üyeleri amaçlarının; "atom silahlarından arınmış bir Avrupa", "nükleersiz bir Avrupa", "nükleersiz bir dünya" gerçekleştirmek olduğunu, bu amaç için Avrupa'daki diğer meslekdaşlarını zorlamak ve eğitim yetkililerini okullarda ve halk içinde atom silahları konusunda daha uyarıcı ve daha etkin çalışmalar yapmaya teşvik etmek olduğunu belirttiler. Kongreye katılan kentler arasında Belçika'dan Louvain, Namur ve Charleroi, Hollanda'dan Rotterdam İngiltere'den Manchester, İtalya'dan Perugia ve Batı Almanya'dan Woerfelden-Walldorf bulunuyordu.

Pershing II füzesi.

Bu kampanya üzerine Batı Avrupa ülkelerinin yönetimleri "atom silahlarından arınma" kararlarının kanunsuz olduğunu belirttiler. Batı Alman Savunma ve İçişleri Bakanları ise bu kararların milli çıkarlar tehlikeye girdiği zaman iptal edilebileceklerini söylediler.

Batı Avrupa hükümetlerinin tepkilerine rağmen "kampanya" büyüyor ve yaygınlaşıyor. Benzeri çalışmalar Danimarka'da, Norveç'te ve diğer NATO ülkelerinde de sürüyor. Yetkililer, atom silahlarının ülkelerinde depolanmasına göz yummayacaklarını söylüyorlar.

Orta Doğu Haberleri

İSRAİL YENİ CEZAEVLERİ İNŞA EDİYOR

TİŞRİN gazetesi 24.2.83 tarihli sayısında işgal altındaki basına dayanarak verdiği haberde, siyonist İsrail hükümetinin bu yıl tamamlanmak üzere sekiz cezaevi inşa etmeyi kararlaştırdığını belirtmektedir. Binlerce tutukluyu alabilecek büyüklükte yapılması planlanan cezaevlerinden biri de Nables şehrinde kuruluyor.

DEMOKRATİK CEPHE 14. KURULUŞ YILINI KUTLADI

Filistinin Kurtuluşu İçin Demokratik Cephe 14. kuruluş yıldönümünü 23.2.1983 tarihinde Suriye'de bulunan Yarmuk mülteci kampında kitlesel bir yürüyüşle kutladı.

MISIRLI AVUKATLARIN PROTESTO HAREKETİ

Mısır'ın Tel Aviv'le ilişkilerini yeniden kurmasının yıldönümü nedeniyle, Mısırlı avukatlar bu ilişkileri protesto ettiler. İsrail bayrağının yakıldığı ve Filistin bayrağının göndere çekildiği protesto hareketinde, Mısır'ın İsrail'le olan ilişkilerinin iptal edilmesi ve FKÖ'nün tanınması istendi.

Avukatlar adına bir açıklamada bulunan Mehmet Fehim bu protesto hareketiyle Mısır ulusal güçlerinin istemlerini dile getirdiklerini belirtti.

VATAN HAREKETİNİN EYLEMLERİ SÜRÜYOR

Vatan hareketinin siyonist işgal kuvvetlerine karşı eylemleri sürüyor. Vatan hareketi Seyda ve Damur kentinde iki başarılı hareket gerçekleştirdi. Eylemlerin birinde, işgal kuvvetlerinin bir gözlemleme merkezi tahrip edildi.

Öte yandan bizzat İsrail yetkilileri kendi kuvvetlerine karşı sadece Mart ayında 25 eylemin yapıldığını itiraf ettiler. Lübnan Vatan Hareketinin gerçekleştirdiği bu 25 eylem sonucu, üç israil askerinin öldürüldüğü, otuzunun yaralandığı ve üç İsrail kamyonunun yakıldığı belirtildi.

LÜBNAN POLİSİ DOKUZ FİLİSTİNLİYİ TUTUKLADI

Lübnan'da evleri İsrail saldırısı esnasında yıkılan 9 Filistinli, evlerini onarırlarken İsrail polisi tarafından tutuklandılar. Polis yetkilisi tutuklamayla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı: "Hükümet mülteci kamplarındaki evlerin onarılmasını ve yeniden yapılmasını yasaklamıştır. Alınan bu karara uymayanlar tutuklanacaktır."

IRAKLI KADINLAR SADDAM YÖNETİMİNİ PROTESTO ETTİLER

Iraklı kadınlar gerici Saddam yönetiminin politikasını sert bir dille kınayarak, protesto ettiler.

Şam Üniversitesi'nin salonunda yapılan Irak Kadınlar Birliği'nin yıllık kongresinde, Iraklı kadınların erkek kardeşleriyle birlikte omuz omuza Saddam yönetiminin yıkılması için mücadele ettikleri ve bu mücadeleyi sürdürecekleri dile getirildi.

GÜNEY LÜBLAN'DA KİTLESEL HALK GÖSTERİLERİ

Lübnan Komünist Partisi Güney Lübnan'da devam eden gösterileri fiili olarak desteklediğini ve gösterilere geniş katılımın sağlanması için çaba sarfedeceğini açıkladı. İsrail güneyde başlayan kitlesel halk hareketlerine karşı silahlı saldırıda bulunuyor. LKP Politbürosu'nun bu konuyla ilgili açıklaması şöyledir:

"İsrail işgal kuvvetleri Lübnan'da ve genellikle güneyde tedbir bahanesi altında bölgeye hakim olmak ve bu hakimiyetini sürdürmek için terör estiriyor. Lübnan Komünist Partisi, işgal edilen topraklarda bölgeden bölgeye yayılan direnişi takdirle karşılarken, bu direnişleri halkımızın İsrail işgaline ve işbirlikçi Said Haddad'ın tahakkümlerini kabul etmediğinin ve vatanı uğruna, bir karış toprak uğruna herşeylerini feda edebileceklerinin bir göstergesi olarak kabul ediyor.

Lübnan Komünist Partisi güneydeki halka, aranızdaki düşünce ve siyasi ayrılıklara bakmaksızın saflarını birleştirme çağrısında bulunuyor. Düşmanın vahşi uygulamalarını ve tedbir diye adlandırdığı planları suya düşürelim. Şeyh Rağıb Harb'ın ve siyonist cezaevlerinde bulunan tutukluların özgürlükleri için bütün komünistleri, yurtseverleri ve özellikle güneyin vatandaşlarını yarın başlayacak gösterilere katılmaya ve bütün olanaklarını seferber etmeye çağırıyoruz. Bugün düşmanın yayılmacı planlarına hayır deme günüdür. Bugün tüm yurtseverlerin seslerini haykıracakları gündür."

L. Amerika'da Cuntalar Sallanıyor

Amerikan emperyalizmi Orta Amerika'daki müdahaleciliğini her geçen gün daha da yoğunlaştırıyor.

Amerikan Kongresi'nin aksi yönde aldığı karara rağmen, Beyaz Saray yönetimi El Salvador'daki işbirlikçi hükümeti ayakta tutmak için elinden geleni her şeyi yapmaya devam ediyor.

Öte yandan, devrimci-demokratik Nikaragua'nın Honduras sınırında CIA uzmanları ve Honduraslı subaylar nezaretinde başlatılan karşı-devrim hareketini körüklüyor ve Nikaragua'daki halk rejimini yıkmak için çaba gösteriyor.

Bunlara bir de, Güney Amerika'da Bolivya Cuntası'nın yıkılarak yerine —içinde komünistlerin de bulunduğu— ilerici bir hükümet kurulması, Arjantin'de kitle hareketlerinin her geçen gün yayılması ve zaten boşlukta duran Arjantin Cuntası'nın son günleri yaşıyor olması, Brezilya'daki yarı askeri rejimin gelişen demokratik mücadele karşısında boyuna gerilemesi ve son olarak da Brezilya Komünist Partisi'nin legale çıkma hakkını fiilen elde etmesi, Uruguay' da Cunta anayasasının referandumla reddedilmesinden bu yana geçen zamanda demokrasi güçlerinin önemli mesafeler kaydedip yeni mevziler elde etmesi ve nihayet ABD'nin kıtadaki en sağlam kalesi diye saydığı Şili diktatörlüğüne karşı büyük kitle gösterilerinin başlatılarak, faşist kasap Pinochet'in koltuğunun sallanmaya başlaması... gibi olgular eklenince, ABD'nin kendi kapalı av alanında nasıl da güç durumda olduğu kolayca ortaya çıkar.

Amerikancı faşist rejimler ile parlamenter işbirlikçi-gerici diktatörlüklerden oluşan şebeke sadece tek bir yerden değil, pek çok yerden çatırdamaya başlamıştır.

Bu gerici-amerikancı ağ Nikaragua ve Bolivya'da yırtılmıştır, El Salvador'da hükümet başkent San Salvador çevresindeki küçük bir alana sıkışmıştır ve ülke topraklarının büyük çoğunluğu Farabundo Marti Cephesi'nin kontrolündedir. Diğer saydığımız ülkeler de askeri-faşist diktatörlüklerin suyu ısınmıştır.

ABD dünyada gerginliği arttırıp, emperyalist tırmanış ve saldırı politikasını izlerken, kendi avlusu saydığı bölgede zor, hem de pek zor durumdadır. Latin Amerika'daki güçler dengesi yeni ve çok önemli değişikliklere gebedir. Ve kıtada sancıları çekilen bu değişme gerçekleştiği zaman yeni oluşacak güçler dengesi artık Amerikan emperyalizmine "burası benim bölgem" dedirtemeyecek kadar farklı bir Latin Amerika yaratmış olacaktır.

Amerikan emperyalizmi telaş içinde çırpınmakta, soğuk savaşı körükleyerek yaşadığı politik bunalıma çare aramakta, ama her didinmesiyle batağa biraz daha saplanmaktadır.

Pinochet'in Sonu Geldi

Pinochet Cuntası'na karşı bir gösteri esnasında vurularak öldürülen taksi şoförü Andres Supulveda'nın cenaze töreni faşist diktatörlüğü protesto hareketine dönüştü.

Şili'de faşist Pinochet diktatörlüğüne karşı kitle hareketleri başladı. Faşist devlet işçi semtlerine operasyonlar düzenliyor ve ev ev arama yapıyor. Halen 2 bini aşkın kişi kışın soğuk ve ayazında stadyuma doldurulmuş durumda.

Şili'de askeri-faşist diktatörlüğün altındaki zemin kayıyor. Aşağıda okuyacağınız yazı anti-faşist mücadelenin yükseldiği şu günlere doğru uzanan son gelişmeleri özetlemektedir.

Bu vesileyle, Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan'ın Eylül 1982'de yazdığı yazıyı da bu sayfamızda bulacaksınız.

Şili diktatörü Augusto Pinochet, geçtiğimiz Şubat ayı sonunda son 10 aylık süre içinde üçüncü kez olmak üzere hükümet üyeleri arasında değişiklik yaptı. 9 sivil ve 7 askerden oluşan Bakanlar Kurulunda en az 5 kişi değiştirildi. Değişikliğin yapıldığı sırada Batı Avrupa'da mali konulara ilişkin görüşmelerde bulunan şimdiye kadarki Ekonomi ve Maliye Bakanı Lüders-Schwarzenberg'in görevden alınması, birçok gözlemci için bir sürpriz oldu. Çünkü o, rejimin büyük yabancı banka ve tekellerle bağlantısını kuran en önemli kişiydi.

"Süper Bakan"ın görevden alındığına ilişkin yazı, ona, Londra'daki bankacılarla yaptığı bir görüşme sırasında iletildi. Konu, Şili'nin 1983 ve 1984 yıllarında ödemesi gereken 2,8 milyar dolarlık dış borcun ertelenmesi ile ilgiliydi. Birkaç bina ötede Pinochet'in İngiltere'de büyükelçiliğini yapmakta olan Miguel Alex Schweitzer de Dışişleri Bakanlığına getiriliyordu. Birleşmiş Milletler'de Şili'nin bir kez daha kınanmasının ardından Pinochet'in onu başarısız olarak görüp görevinden aldığı Rene Rojas Galdames, öfkesini şu sözlerle dile getirdi: "Böyle bir iç politika ile başarılı bir dış politika yapmak asla mümkün değildir."

Bir süre önce Londra ve New York'da Pinochet'in silahlı kuvvetler içindeki güçlü bir grup tarafından saf dışı edildiği ve evinde göz hapsine alındığına ilişkin söylentiler dolaşmıştı. Haberin yanlış olduğunun hemen anlaşılmasına rağmen, Şili Cuntası'nın bu konuyla ilgili haberlere sansür koyduğu öne sürülmüştü. Yazlık dinlenme evinde bulunan Pinochet, söylentiler çıkınca hemen Santiago'ya gelmiş ve yeni Savunma Bakanı'nın yemin töreninde hazır bulunmuştu. Görevinden ayrılan Savunma Bakanı General Carrosco yaptığı konuşmada Şili silahlı kuvvetlerinin hükümetin yanında olduğunu vurgularken, Pinochet de hakkında çıkan söylentilere dolaylı olarak değinerek, şunları söylüyordu: "Hasımlarımız ve marksizm, sürekli olarak milli savunma düzenimizdeki tekçi uyumu bozmak için boşuna çaba göstermeye devam edecektir."

Şili'deki hükümet değişik-

(Devamı 7. sayfada)

Faşizm Güney Kıbrıs'a da Yerleştiriliyor

9 yıla yakın bir süredir Türkiye Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetlerinin işgali altında tutulan Kıbrıs Cumhuriyeti toprakları üzerinde yaşayan asker-sivil herkesin kurşuna dizilme ve asılabilmesine cevaz veren bir yasa tasarısı 19 Nisan 1983 günü kukla KTFD'nin Meclisinden geçti.

40 kişilik Federe Meclis'te yapılan oylamada, iktidardaki Ulusal Birlik Partisi ağırlıklı koalisyon hükümetine mensup 16 milletvekili, tasarı lehinde oy kullanırken, ana muhalefet partisi Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin ikili bir tavır içine girdiği görülmüştür. 5 TKP milletvekili çekimser oy vermiş, diğerleri ise oylamaya katılmayarak yasanın geçmesini kolaylaştırmıştır. Aleyhte verilen 7 hayır oyunun 6'sı Cumhuriyetçi Türk Partisi'ne, biri de Çalışan Halkın Partisi'ne mensup milletvekillerine aitti.

Askeri Suç ve Cezalar Yasası, muğlak ve kapalı ifadelerle tanımlanan suçları işledikleri iddiasıyla sivil kişilerin de askeri mahkemeler önüne çıkarılıp yargılanmalarını öngörmektedir. Yasaya göre görev yapacak Askeri Mahkemelerin yargıçları, T.C. uyruklu Güvenlik Kuvvetleri Komutanı tarafından atanacaktır. Bu durumda, bir Türk subayının atadığı Türk subayları, bir Kıbrıslı Türkün ölümüne karar verebilecek, sonra da ölümüne karar verilen bu Kıbrıslı kişi asker ise, yine Türk subayı tarafından Kıbrıslılardan oluşturulacak bir idam mangası eliyle kurşuna dizilecektir.

Lefkoşe'de yayınlanmakta olan muhalif "Söz" gazetesi, söz konusu yasayı "Hitler Yasası" olarak nitelendirerek, yasa maddelerini yayınlamaya başlamış ve 15 Mayıs 1983'ten itibaren yürürlüğe giren bu yasaya karşı bir kampanya açmıştır. Askeri Suç ve Cezalar Yasası'nı hazırlayan komitede muhalefete mensup milletvekillerinin çoğunluk oluşturmalarına rağmen, hiçbir değişikliğin yapılmamış olmasını eleştiren gazete, ayrıca yasanın ivedilik önergesi ile görüşüldüğünü de bildirmektedir.

Ceza Yasası'nın 37. maddesinde şöyle denmektedir: "Bir yabancıyı silah zoru ile KTFD'ni işgale tahrik eden kişiler, hiyanet suçu işlemiş olurlar ve ölüm cezası ile cezalandırılırlar. Bu maddeler tahtında suç işlediği Askeri Mahkemece karara bağlanacak kimse asker kişi ise kurşuna dizilerek, sivil kişi ise asılarak öldürülecektir."

Yasanın ilginç diğer maddeleri ise şöyledir:

Madde 17: "1. ve 2. fıkralarda belirtilen suçlar (KTFD emniyeti ile ilgili evrakları tahrip veya ele geçirme), yabancı veya düşman devlet çıkarına veya lehine veya namına işlediği veya KTFD'nin harp hazırlıklarını veya harp yeteneklerini tehlikeye koymuşsa, sanığa ölüm cezası verilir."

Madde 26: "KTFD Güvenlik kuvvetlerinin manevi şahsiyetini herhangi bir şekilde tahkir ve tezyif eden kimse suç işlemiş olur ve 10 yıla kadar hapis cezasına çarptırılır."

Madde 29: "Halkı veya asker kişileri askerlikten soğutucu nitelikte yayın yapan, telkinde bulunan veya kamuya açık bir yerde söylev veren kimse suç işlemiş olur ve 3 yıla kadar hapis cezasına çarptırılır.

Madde 37(a): "KTFD topraklarından ayrılarak Kıbrıs'ta bu topraklar dışında kalan, herhangi bir yere gitmek isteyen kimse, ulusal güvenlik yönünden sakınca olup olmadığının saptanabilmesi için, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına başvurarak izin almakla yükümlüdür. Böyle bir izin almaksızın Kıbrıs'ta sözkonusu topraklar dışında herhangi bir yere gitmek için KTFD topraklarından ayrılan kimse, suç işlemiş olur ve 10 yıla kadar hapis cezasına çarptırılır.

Türkiye'deki faşistleşme sürecinin, 68. vilayet haline getirilen KTFD'ne kadar uzatılmış olması, Kıbrıs Türk halkı arasındaki huzursuzluğu had safhaya çıkarmış bulunmaktadır. Bir süre önce, koalisyon hükümetinde yer alan T.C. uyruklu bir emekli albay olan Devlet ve Sosyal İşler Bakanı ve Milliyetçi Türk Partisi başkanı İsmail Tezer'in, sosyal konut projesine ait ihalenin kendisine yakın bir Türkiyeli şirkete verilmesi halinde İçişleri Bakanı'na 10 milyon TL rüşvet vermeyi teklif etmesi üzerine başlayan ve Türkiyeli bakanın şimdilik kaydı ile görevinden uzaklaştırılması ile gelişen hükümet krizi, T.C. Büyükelçiliğinin müdahelesi ile donduruldu.

Öte yandan Devlet Hastanesi'nde çalışan bir doktorun rüşvet alırken yakalanması ile deşilen sağlık sorunu, gün geçtikçe artan boyutlara ulaşan esrar kaçakçılığı ve okullara kadar sokulan esrar ticareti ile vahim bir durum almıştır. Esrar kaçakçılığı konusunda meclis araştırması açılmasını isteyen bir önerge, geçtiğimiz haftalarda hükümete mensup milletvekilleri tarafından reddedilmiştir. Olay, esrar ticaretini örgütleyen ve dokunulmazlığı olan bazı milletvekillerini sevindirirken, halk arasında öfke yaratmıştır.

BÜTÜN SOL GÜÇLERİN BİRLİĞİ İÇİN ZAMAN OLGUNLAŞMIŞTIR

Luis Corvalan, Şili KP Merkez Komitesi Genel Sekreteri

Pinochet, emekçilerin birliğinden ve muhalefetin ortak adım atmasından (şeytanın vaftis suyundan korktuğu gibi) korkmaktadır. Ulusal Sendikal Koordinasyon Merkezi 1981 yılı ortalarında 500 örgüt ve 2000 yöneticinin imzalarını taşıyan "ulusal platform"u sunduğu zaman barbarlar zehir ve safralarını kusmuşlar ve bu hareketin önemli temsilcilerini tutuklatmışlardı. Bu keyfi hareket üzerine, komünistlerden hristiyan-demokratlara kadar bütün politik yelpazeden 30 kadar kişi tutuklananları savunmak için bir komite oluşturdukları zaman, komite üyelerinden dördü ülke dışına çıkartılmıştı.

Faşist diktatörlüğün en son suçu, Ulusal Devlet Memurları Birliği'nin başkanı Tucapel Jimenez'i katletmesidir. O, bütün emekçi örgütlerin, işçi ve memurların hakları için mücadele etmek üzere birliğe çağırdıktan sonra öldürüldü.

Faşistler, Tucapel Jimenez'in katli ile, emekçi yığınların birlik isteğini de öldürebileceklerini sandılar. Ama aksi oldu. Gelişmeler, faşistlerin tahmin ettikleri gibi olmadı. Gelecekte de öyle olmayacak. Salvador Allende bir defasında "sosyal süreçler ne cinayetle, ne de zorla durdurulabilir" demişti. Öldürülen sendikacının birlik çağrısı korkakların cinayeti ile boğulamadı. Aksine bu cinayet daha çok etki yaptı. Pinochet'in, Nisan ayı içinde yapılması planlanan Ulusal Sendikal Koordinasyon Merkezi ile Emekçiler Demokratik Birliği'nin danışma toplantılarını yasaklaması bile emekçilerin birlik için mücadelesini durduramamıştı.

PARTİ LİDERLİĞİNİN ÖNEMLİ ROLÜ

Aynı hedefe yönelik birliğimizde daha ileri gitmek, somut anlaşmalar yapabilmek ve bunları gerçekleştirmek için her bir parti ve örgütün politik liderliği bu süreci desteklemelidir. Her ne kadar, başka toplumsal temelde olmak üzere birlik oluşmakta ise de partilerin ve özellikle parti ileri gelenlerinin tavrının önemli bir rolü vardır.

Ne yazık ki, muhalif partiler, bir bütün olarak günün isteklerine cevap verecek bir durumda değildirler.

Biz komünistler, en başta ekmek ve özgürlük uğruna mücadelemizi tamamen yoğunlaştırmamız gereken zamanın gelmiş olduğuna inanıyoruz. Rejimin, ülkeye birçok zarar getirmiş ve yeni güçlükler getirecek olan ekonomi politikasına karşı durmalı, direnişimizi göstermeli ve barbarlığı alaşağı etmeliyiz. Nefret edilen diktatörlüğü devirmek için muhalefetin elinden geleni yapması gerektiği an şimdidir. Bu hedef, birleşik mücadele olmaksızın hayalcidir. Mevcut durumda, birlikte hareket edersek bu gerçekleşemeyecek bir rüya olmaktan çıkar.

Birlik içinde mücadele edebilmek için, mücadele, birlik isteği ve ortak hedefler için çağrılar gereklidir. Eğer biz kendi aramızda Pinochet'i sürüp atmada anlaşırsak ve ondan sonra da halka, hangi yolu seçmemiz gerektiğine karar vermesi için başvurursak, bu zaten bir anlaşma temeli oluşturmuş sayılır. Ama biz diğer başka önemli sorunlarda anlaşmış bulunuyoruz. Bunlar, ülkenin demokratik kuruluşları ve ekonomik yapısına ilişkin geleceği, anti-faşist mücadelede yığınların özelliği ve diktatörlüğü alaşağı etmede kullanılacak çeşitli araçlarla ilgilidir.

Muhalefet içinde çeşitli ağırlık noktaları ve projelerin olduğu doğrudur. Bunun tarihsel, sosyal ve ideolojik kökenleri vardır ve bu gerçeklik o kadar çabuk bir şekilde değiştirilememektedir.

Tek tek partiler arasında görüş ayrılıkları olduğu gibi, üzerinde anlaşılan noktalar da vardır. Örneğin hristiyan partiler – MAPU, MOC ve IC – arasında birçok görüş benzerlikleri vardır. Komünistler ve sosyalistler de birçok ortak görüşlere sahiptirler. Radikal Parti ile demokrasi mücadelesine ilişkin çok eski içeriksel bir görüş birliği vardır.

Söylenenlerden hiçbiri, bütün solun kapsamlı ittifakı için engel olamaz. İşçi hareketinin mücadelesi, özellikle sosyal temeldeki birliği, bizi gerekli bir anti-faşist ittifaka karşı direnmeleri yenip, hristiyan demokratlarla anlaşmaya varmaya ve bütün muhalefeti ortak eyleme yöneltecektir.

Biz komünistler tartışmaktan çekinmeyiz, hatta daha iyi mücadele etmek için tartışırız. Şu anki görevimizi, her konuda ortak bir görüşe ulaşmak için çaba göstermek olarak görmüyoruz. Bilâkis tartışmaları, mücadelenin önüne koymuyoruz. Aksi takdirde bu bizi hareketsizliğe yöneltirdi.

Birlik fikrini maddileştirmek yolunda – bu ister Halk Birliği'ni yeniden yaşatmak, onu genişletmek veya yeni bir koalisyona yol açmak olsun – bizim görüşümüze göre isteyerek veya istemeyerek anlaşmayı engelleyebilecek hiçbir sorun ortaya atılmamalıdır.

KAPSAMLI BİR ANLAŞMA İÇİN HAZIRLIKLI OLMA

Eylül 1981'de Meksika'da bir araya gelen sol parti temsilcileri, ortak bir perspektif açan bir açıklamayı oybirliğiyle kabul etmişlerdi. Daha sonra açıklamayı onaylamış olan bazı partiler mülahazalarını bildirdiler. Elle yazılmış olanı dirseğiyle silmek, yapıcı birşey değildir. Öte yandan, birlik adına, karar altına alınanlar üzerine eğer bazı partiler bunu istiyorsa yeniden görüş beyan etmek belki de hoş karşılanabilir. Tabii ki bu daha önce konuşulanların ruhuna uygun olarak şimdiye kadar alınan mesafeyi hiçe saymadan ve kabul edilmiş olan hususları yeniden tartışmaya sokmadan yapabilirdi. Üzerinde anlaşmaya varabildiğimiz ve varmamız gereken konuları açıkça belirlememiz gerekmektedir. Bunların en önemlisi halkımızı baskı altında tutan barbarlığa karşı ortak mücadeledir. Biz komünistler, birçok sorunda ortak bir görüşe varmak için hazırız ve bunu mümkün görmekteyiz. Bir atasözü şöyle diyor: "Avlamak için iki tavşanın peşinde olan, bir tane tutmaz". Faşizme karşı mücadelede en önemli sorunları işleyen ortak asgari bir programın hazırlanması gerekmektedir. Bunu şunun için söylemekteyiz; çünkü diktatörlüğe karşı bütün ulusu birleştirmesi gereken bir mücadelede, yığınları hareketlendirebilecek kısa programlarla daha çok yol alınabilir.

Günümüz Şili'sinde barbarlığa karşı ulusun ortak mücadelesini bütün güçle yükseltmek, her zamankinden daha gereklidir. Ekonomik bunalım emekçiler üzerindeki ağır etkisini göstermektedir. 600 binden fazla işçi ve memur işsizlik belâsı altında acı çekmektedir. Askeri cuntayı, darbe sonrası ilk yıllarda desteklemiş olan toplumsal güçler bile, muhalefet saflarına geçmektedir. Ulusal burjuvazi, rejimin ekonomik politikasının belirli konularında ağır eleştiriler yapmaktadır.

Cunta'nın borazanı "El Mercurio" bile bazı gerçekleri dile getirmek zorunda kalmıştır. 28 Mart 1982 günü gazete şöyle yazmıştır: "İşler kötü gitmektedir. Bu hükümet taraftarlarını da hayal kırıklığına uğratmaktadır. Hükümet, mücadele içinde çelikleşmiş askerler dışında başka taraftara sahip olamama tehlikesiyle karşı karşıyadır". Gazete devamla rejimin yurttaşlarıyla hiçbir teması olmadığını, birçok kişi tarafından saygı görmediğini ve ekonomik güçlüklerin çok ciddiye alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Şili'deki durum, politik bir bunalımla şekillenmektedir. Bu, ülkenin yön değiştirmesini geciktirecek bir hareketlenmeye yol açabilir. Böylelikle "Şikago'nun harika çocukları"nın halk düşmanı ekonomi politikasına son verilerek emperyalizme ve onun yerli uşaklarına değil de, devlete, halka ve bütün ulusa hizmet edecek yeni bir demokrasi için gösterilen çabalar ürün verebilir! Bu anlamda, başta emekçilerin mücadele isteği ve bütün sol güçlerin mücadeleci birliği olmak üzere subjektif faktörler tayin edici bir önem kazanmaktadır.

ANTİ-FAŞİST MÜCADELEDE YENİ EĞİLİMLER:

Biz, Şili'li komünistler, Pinochet'in sadece silah gücü ve emperyalizmin desteğiyle bu kadar zaman iktidarda kalamayacağı ve muhalif güçlerin dağınıklığının da bunu etkiliyeceği tahminini birçok kez ileri sürdük. Bu birliğin olmaması hâlâ daha söz konusudur ve aksine bugün egemen olan yeni eğilimler de vardır. Anti-faşist yönelimli yığınların birlik isteği gittikçe artmaktadır. Birlik, halk arasında, barbarlığa karşı sürekli mücadele içinde oluşmaktadır. El Tiente'de kömür madeninde ve çeşitli dokuma ve makina fabrikalarındaki büyük grevlerle ilişkin olarak gözlemlenen etkileyici bir sınıf dayanışması vardır. Ayrıca buna, başlangıçta diktatörlüğün sosyal temelini oluşturan ama bugün haklarını savunmak için ona karşı mücadele etmek zorunda kalan kamyon ve taksi sahipleri de dahil olmak üzere orta tabaka temsilcilerinin desteği de eklenebilir. Rejimin keyfiliğine karşı halkı savunan ve faşizmin kurbanlarına yardım eden bir sıra örgütlerin ortak eylemleri ve birlik istekleri de önem kazanmaktadır.

Egemen olan sistemin muhalifleri olarak biz – özellikle ülke dışında sürgünde olanlar – pasifliğe, rutine ve bazı hallerde hatta rahatlığa düşme tehlikesiyle sürekli karşı karşıyayız. Gerçi böylesi olaylar bizim partimize tamamen yabancı olmakla beraber, bu tür tehlikelerden kimse muaf değildir. Şili Komünist Partisi, faşist düşmana karşı birlik içinde mücadele etmektedir ve bu mücadelesini sürdürecektir.

GENÇLİK FESTİVALİ YAPILDI

SDAJ ve MSB tarafından 22-23 Mayıs 1983 tarihleri arasında Dortmund Westfalenhalle'de düzenlenen "Gençlik Festivali" çok kitlesel ve başarılı geçti.

Havanın devamlı yağmurlu olmasına rağmen 200 000'in üzerinde kişinin katıldığı festival barış mücadelesinin ve uluslararası dayanışmanın sergilendiği bir alan halini aldı.

Festival'in birinci günü tıka basa dolu Halle 1'de bir konuşma yapan SDAJ başkanı Werner Stürmann konuşmasında özetle şunları söyledi: "Onlar kaderimiz tayin etmek için tüm moral haklarını kaybetmişlerdir. Barışı onlarsız, onlara karşı kazanmak zorundayız. Savaşın kurbanları büyük çoğunluğu oluşturan işçiler ve memurlar olacaktır. Sizler ülkemizde en güçlü olanlarsınız. Eğer güçlü kollarınız isterse tüm çarklar durur. Ancak birleşirsek başarabiliriz. Gücümüz birlikte davranışımızdır. Ne kadar değişik görüşte olursak olalım, şu konuda ortak düşünüyoruz: ABD füzelerine hayır."

SDAJ başkanı Stürmann konuşmasını barış güçlerini 1 Eylül Dünya Barış Günü'ne ve 15-22 Ekim arasında yapılacak "Barış İçin Eylem ve Halk Toplantıları"na katılmaya çağırarak bitirdi.

65 ülkeden 90 yabancı delegasyonun katıldığı festivalde, Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra, Dünya Demokratik Gençler Birliği Başkan Yardımcısı Walid Masri, FKÖ Kızılay Başkanı Dr. Fathi Arafat, Güney Afrika'dan Afrika Ulusal Kongresi'nin Birleşmiş Milletler temsilcisi John Makhatini ve ABD barış hareketi temsilcisi Elena Gast misafir olarak bulundular.

Yeşiller'den, Genç Sosyalistler'den, Falken'lardan, Demokratik Sosyalistler'den, Genç Demokratlar'dan, Alman Barış Birliği'nden, Doğa Dostu Gençlik örgütün'den ve İşsizler Girişimi'nden çok sayıda temsilcinin katıldığı ve barış, işsizlik, silahsızlanma konularında çeşitli tartışmaların yapıldığı festivalde Türkiyeli ve Kürdistanlı göçmen işçileri temsil eden demokratik örgütler de "Dostluk Halle" sinde sergi açtılar. "Gerçek Avrupa Komitesi" de açtığı yayın ve yemek standında festivale katılanları Türkiye üzerinde bilgilendirmeye ve onlara Türk mutfağından değişik örnekler sunmaya çalıştı.

Değişik spor ve müzik gösterilerinin de yapıldığı festival, son yılların en kitlesel ve en göz dolduran toplantılarından biri oldu.

RÖPORTAJ

"BU DÜZENDE GELECEĞİMİZ GARANTİ ALTINDA DEĞİLDİR"

Münih kentinde yaşayan çırak bir kızla Münih muhabirimizin yaptığı bir röportajı aşağıda yayınlıyoruz.

Dayanışma: Kısa olarak hayatınızı anlatırmısınız.

Yanıt: Almanya'ya ailemin yanına bir meslek sahibi olmak ve geleceğimi garanti altına almak için geldim. Ne yazık ki, burada da istediğimiz mesleği elde etme imkanına sahip değiliz. Almanya'ya gelmem hiçbir şeyi değiştirmediği gibi, Türkiye'de kalmam da hiçbirşeyi değiştirmeyecekti. Kısacası ne memleketimizde, ne de burada geleceğimiz garanti altında değildir.

Dayanışma: Çıkarlıktan memnun musunuz?

Yanıt: Evet bir dişçinin yanında çıraklık yapmaktayım demiştim. Fakat dişçinin iş yerini kapatması sonucu, ben de işten ayrılmak zorunda kaldım. Yani 1,5 senelik emeğim boşa gitmiş oldu. Bilindiği gibi, bu düzenin yüzünden işsizlik bir hayli kabarmakta. Bu nedenledir ki, iş bulma olanağım çok kısıtlı.

Dayanışma: Geleceğinizin garanti altında olduğunu söyleyebilir misiniz?

Yanıt: Tek kelimeyle HAYIR. Çünkü hiçbir işçinin geleceği garanti altında değil ki, çocuklarının, genç işçilerin, çırakların geleceği garanti altında olsun. Şu anlamda işçilerin gelecekleri garanti altındadır: kendi eserleri olacak olan iktidarlarını gerçekleştirdikleri bir dünyada. Bu düzende geleceğimizin garanti altında olması mümkün değildir. Geleceğimizin garanti altında olacağı dünyayı kurmak için, KADINLAR, işçi sınıfıyla birlikte mücadele etmelidirler. Çünkü hem kadınlar, hem de erkekler bu düzenin çark dişlileri arasında sömürücü sınıflara yem olmaktadırlar.

Dayanışma: Türkiye'ye geri dönecek misiniz?

Yanıt: Türkiye'ye geri dönmeyi düşünüyorum. Ama ne zaman? Bu burada yaşayan tüm Türkiyeliler için bir sorudur şu anda. Zaten burada yabancı düşmanlığı durmadan körükleniyor. Biz Türkiyeliler işsizliğin artmasında baş sebep olarak gösteriliyoruz ve Alman sınıf kardeşlerimizi buna demagojik yöntemlerle inandırmaya çalışıyor Alman egemen sınıfları.

Dayanışma: Genç kadınlar olarak nasıl bir özlem içindesiniz?

Yanıt: Genç kadınlar olarak çok özlemlerimiz var. Ama ben bir ikisini dile getireyim, yoksa özlemlerimiz bu sayfalara sığmaz.

a) Toplumumuzda biz kadınların ikinci sınıf insan muamelesinden kurtulmaları,

b) Kadınların dört duvar içinde kalmaktan kurtulmaları ve,

c) Kadınların ekonomik özgürlüklerine kavuşmaları gibi özlemlerimiz vardır.

Dayanışma: DAYANIŞMA gazetesinden bir isteğiniz var mı?

Yanıt: Dayanışma gazetesinde kadınlar için bir köşe açılmasını istiyorum. Benimle yaptığınız röportajdan dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Fabrikada çalışan Türkiye'li göçmen kadın işçiler.

Gerçek Komitelerinden Haberler

TSİP'LE ÇALIŞMAZLARMIŞ!

Danimarka'daki ilerici-devrimci Türk ve Kürt göçmen işçilerinin içinde örgütlenmiş olduğu İşçi Birliği'nde belli bir grup başvurduğu entrikalar ve giriştiği saray darbesiyle Devrimci Demokratları ve Gerçek Avrupa Komitesi taraftarlarını dernekten dışarlamak için ellerinden gelen her şeyi yaptı. Öteden beri demokratik örgütlerde böyle yöntemleri kullanmayı adet edinmiş olan bu grubun amacı derneği kendilerinin hakim olduğu küçük bir tekke haline çevirmekti. Sonuçta yapılacak bir şey kalmadığından Devrimci Demokratlar, Gerçek Avrupa Komitesi taraftarları ve İşçi Gerçeği taraftarları Danimarka Göçmen İşçiler Derneği isimli yeni bir demokratik örgüt kurdular ve göçmen işçi örgütlenmesinde grupçuluğa göz yummadılar.

Burada güdülen mantığın ne olduğunu anlamak zor değil. Nitekim ihtilaf sırasında Sıtkı Coşkun dernekte yapılan bir toplantıda Devrimci Demokratlara aynen şöyle diyordu: "Siz nasıl ki Apocularla birlikte çalışamazsınız, biz de TSİP'lilerle hiçbir alanda birlikte çalışamayız, bu böyle bilinsin."

Bu sözler kapalı kapılar ardında değil, bir toplantıda sarfedildiği için üzerinde durmakta yarar var.

Sıtkı Coşkun kimi neyin adına "veto" ediyordu. Bildiğimiz kadarıyla kendisi son zamanlarda Bank-Sen Genel Başkan Danışmanı sıfatıyla kimi demokratik yayınlara demeç vermişti. Biz Bank-Sen'in, ilerici sendikal hareket içindeki bir kuruluşun TSİP'e böylesine düşman olmasına ihtimal veremiyoruz. TSİP daima işçi sınıfının ve emekçilerin siyasal ve ekonomik mücadele birliğini savunmuştur. 1980 yazında tekelci burjuvazinin ve Demirel hükümetinin Bank-Sen'e karşı giriştiği ağır saldırıda sonuna kadar Bank-Sen'in yanında olmuştur. Bu nedenle, S.Coşkun bu sözleri Bank-Sen adına söylemiş olamaz.

Yok eğer kendisi savunduğu siyasi çizgi adına böyle diyorsa, eylem birliği sözünü ağzından düşürmeyen bu siyasetin gerçekte samimi ve ilkesel olmadığının, TSİP'e eylembirliği değil düşmanlık politikası güttüğünün itirafı bu sözdedir. Avrupa'da maocularla bile eylembirliği yapacak, Halkın Kurtuluşu ile ortak metinler imzalayacak kadar esnek davranan bu siyasetin TSİP'e niçin böyle düşmanlık güttüğü ve onunla niçin eylem birliği yapmayacağı sorusunun cevabını kendilerine bırakıyoruz.

Bize gelince, biz Avrupa'daki TSİP taraftarları olarak mücadelenin her alanında, ideolojimiz, bilimsel ilkelerimiz ve eylembirliği kuralları çerçevesinde bunlara ters düşmeyen herkesle, S.Coşkun'un savunduğu siyaset dahil, her ilerici, devrimci, demokratik ve barışsever parti, akım ve grupla BİRLİKTE ÇALIŞIRIZ.

Yalnız bu konuda hatırlatacağımız bir nokta var: Sıtkı Coşkun'un ve onun dahil olduğu siyasi çizginin TSİP'e karşı olan kompleksini ve öfkesini, ya da hıncını ve hırçınlığını anlamak mümkün değildir. Bu siyasi çizgi TSİP ilk kurulduğu sıralarda ona küfretmiştir, sonra bir ara övgüler yağdırmıştır, derken "likidatör" ve "hain" ilan etmiştir, daha sonra TSİP'i yok sayma politikası izlemiştir. Bir ara "her boydan ve soydan sapık akımlar" içine dahil etmiştir, "legal sosyalist akımlar" ve "cep partileri" arasında saymıştır, bunlar da tutmayınca TSİP'le eylem birliği yapmaya başlamıştır. Hâlen de F.Almanya'da, Belçika'da, Fransa'da TSİP yandaşlarıyla eylembirliği içindedir.

Biz yurtdışındaki TSİP taraftarları olarak partimizin bu siyasi çizgiyle asıl mücadele alanında, yani yurt içinde 45 milyon insanımızın yaşadığı ve mücadele ettiği üretim, yerleşim ve eğitim birimleri başta olmak üzere tüm anayurt sathında birlikte çalışma konusundaki ısrarını bu vesileyle bir kez daha hatırlatmak isteriz. Adı geçen siyasi çizgi yanaşmadığı için yurt içinde işbirliği gerçekleşememiştir. Şu halde yurt içinde eylembirliğinden, yani somutta mücadeleden uzak duranların, mücadelelerini yurtdışında göçmen işçi derneklerinde kontrol kurma çabasına indirgemeleri bizim mücadele anlayışımızın dışındadır. "Biz TSİP'lilerle hiç bir alanda birlikte çalışmayız" diyenlerin, TSİP'lilerle birlikte çalışmadıkları bir alan varsa orası da yurtiçidir. Bunun nedeni de o alanda "TSİP'le birlikte çalışmamak" değildir. Bu çevrenin o alanda bir çalışması yoktur ki, TSİP'le birlikte olsun...

Şu kadarını söyleyelim ki, uzun yıllardır kendine özgü yöntemlerle TSİP'i dışlama, tasfiye etme politikası güdenler dileriz ki, vardıkları noktada kendileri mücadele alanı dışında kalmazlar.

Bir zamanların "büyük misyonlarının" S.Coşkun'u şimdi siyaseti 30-40 kişilik bir göçmen derneğini ele geçirme çabasına indergediyse, bu sürgünlükle göçmenliği birbirine karıştıran, yani göçmenleşen bir siyasi anlayışın sonucudur.

Bu nedenle, biz herşeye rağmen S.Coşkun'un bu sözleri Bank-Sen Genel Başkanlık Danışmanı sıfatıyla söylemiş olmasını tercih ederiz.

İSVİÇRE'DE SIĞINMACILAR ÜZERİNDEKİ BASKI

Politik sığınma müracaatı kabul edilen N.G adlı arkadaşımız Zürich'te 31.3.1983 tarihinde diğer bir sığınmacı arkadaşımız Necdet ile birlikte saat 15.00 sıralarında yolda giderken iki sivil polis tarafından tutuklanarak, elleri kelepçeli bir şekilde nezarethaneye atıldılar.

Bundan 20 ay kadar önce St. Gallen kantonunda sığınma müracaatı yapan ilerici bir arkadaşımız, kanton polisinden bir ay içinde İsviçre'yi terketmesi gerektiğini bildiren bir yazı almıştır. Yasalara göre, kanton polisi sığınma dilekçelerini Bern Sığınmacılar Komisyonu'na iletmek zorundadır. Benzer bir başka olay da Zürich'te meydana gedi. Dayanışma Gazetesi muhabiri arkadaşımız M.K'ın çalıştığı işyerine gelen polisler, arkadaşımızı alarak şehir karakoluna götürdüler. Polis karakolda arkadaşımıza üç saat boyunca çeşitli yürüyüşlerden çekilmiş resimler göstererek, kendisine resimdeki kişilerin kim oldukları, hangi örgütte çalıştıkları, görevlerinin ne olduğu sorulmuştur. Tüm sorulara olumsuz şekilde yanıt veren arkadaşımıza, polis almanca bir kağıt imzalatmak istemiş, arkadaşımızın imza atmadan önce avukatı ve Amnesty International ile görüşmek istediğini belirtmesi üzerine salıverilmiştir.

"AMAÇ, YENİ SENDİKALAR AÇMAK DEĞİL, VAR OLANLARIN 'SARI' KARAKTERİNİ DEĞİŞTİRMEKTİR"

B.Berlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) 1 Mayıs dolayısıyla 21.4.83 tarihinde bir açık oturum düzenledi.

Çok sayıda demokratik kuruluşun ilgiyle izlediği açık oturumda SEW dış ilişkiler sorumlusu Klaus Feske bir konuşma yaparak, emperyalizmin bunalımına paralel olarak F.Almanya'da derinleşen ekonomik krizi anlattı. Klaus Feske, F.Almanya'da ekonomik krizin ve işsizliğin gün geçtikçe derinleştiğini ve buna paralel olarak tekelci sermayenin ve onun direktifindeki şimdiki hükümetin, anti-demokratik uygulamalarının daha da artacağını belirtti.

Daha sonra toplantıya katılanların çeşitli konulardaki sorularını yanıtlayan Feske, "DGB sarı bir yapıdadır, komünistler sendikalar içerisinde olanakları kullanamamışlardır" yolunda gelen bir soruya şu yanıtı verdi: "1949 yılında kurulan birlik sendikası DGB, Alman işçi sınıfı için önemli bir olaydır. Komünistler görevini yapmamıştır derken, dikkatli ve tarihi bilerek konuşmak gerekir. F.Almanya'nın 1949'dan sonraki politik, ekonomik durumunu iyi bilmek gerekir. Kuşkusuz DGB bugün devrimci bir yapıda değildir. Ama unutmamak gerekir ki, DGB'nin tabanını işçi sınıfı oluşturmaktadır ve bugün F.Almanya'da sınıf mücadelesi keskinleşmektedir. Bizim amacımız yeni sendikalar açmak değil, tersine var olanların sarı karekterini değiştirmektir. Komünistler, kimsenin kuşkusu olmasın ki, sınıf mücadelesinin şartlarına göre sendikalarda çalışmalarını sürdüreceklerdir."

"Sendikalı olmanın neden çok önemli olduğu" şeklindeki bir soruyu da Feske şöyle yanıtladı: "Önümüzde devletiyle, polisiyle, tüm kurumlarıyla örgütlenmiş bir sınıf var. Bu sınıfın adı burjuvazidir. Büyük tecrübeye sahiptir ve her istediğini yapmaya yetkin gözükmektedir. Sorun şudur: Karşı tarafı, yani işçi sınıfını nasıl örgütleyeceğiz? Kapitalist toplumda tüm işçilerin, işsizlerin, ezilenlerin örgütlenmesi zorunludur. Örgütsüz insanlar ne iyi bir mücadele yürütebilirler, ne de kazanımları koruyabilirler. İşçi sınıfı açısından örgütlenmenin yolları bellidir. İşçiler sendikalarda mutlaka örgütlenmelidirler ama bu da yetmez, aynı zamanda işçi sınıfı partisinde örgütlenmelidirler. Fakat bu arada bir şeye dikkatinizi çekmek isterim. Sözlerimden sendikal çalışmayla, parti çalışmasını aynı gördüğüm anlaşılmamalıdır. Bunlar farklı şeylerdir ve bunun için sendikalarda çalışan komünist yoldaşlarımız, işçilerin istemlerini en iyi şekilde temsil ediyorlar.""

B.Berlin Dayanışma Muhabiri
E.Akan

B.BERLİN'DE NEO-NAZİ'LERİN TOPLANTISI ENGELLENDİ

9 Nisan günü Neo-Nazi'lerin bir lokalde yapmak istedikleri toplantı, anti-faşist örgütlerin birlikte düzenledikleri eylemle engellendi. Neo-Nazi'ler bir eski Nazi olan Munfred Salowski imzası ile B.Berlin Kreuzberg semtinde toplantı bildirisi çıkardılar. Toplantının yapılacağı saatte orada toplanan bine yakın anti-faşist Nazilerin toplantı yerine gelmesini engellediler. Kalabalığa rağmen lokale girmek isteyen 4 Neo-Nazi'nin bu davranışları, onların anlayacağı dille orada toplananlar tarafından verildi.

B.Berlin Dayanışma muhabiri
H.Hüseyin Bayraktar

KISA... KISA...

- Münih Gerçek Komitesi tarafından düzenlenen Özgürlük ve Dayanışma gecesi yapıldı. TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın, TÖB-DER Genel Başkanı G.Gazioğlu ile DİSK 7. Bölge Temsilcisi A.Yeşilyurt'un konuştuğu toplantıda ayrıca kültür programı sunuldu.
- Frankfurt İşçi Kültür Derneği'nin 1ci Olağan Kongresi yapıldı ve yeni yönetim kurulu seçildi.
- Bir hafta aralıklarla yapılan ve yüzbinlerce insanın katıldığı Hannoverde'ki Kilise Günü'ne, Bochum belediyesinin düzenlediği Kemnade Yabancılar Şenliği'ne ve eski CİA başkanı ve ABD Başkan Yardımcısı Busch'un F.Almanya'ya gelişini protesto etmek amacıyla Krefeld'de yapılan barış yürüyüşü ve Amerikan-Alman barış şenliğine GERÇEK Avrupa Komitesi geniş şekilde katıldı. Kemnade Şenliği'nde ayrıca Gerçek Komitesi'nden Türk ve Kürt halk sanatçıları ilgiyle izlenen programlar sundular.

KARL MARX'ın 100. ÖLÜM YILDÖNÜMÜ VE BİR KİTAP

Karl Marx'ın ölümünün 100. yıldönümü anısına, Semra Teber'in aydın yetenekleri ve sırf kendi emeğiyle ortaya koyduğu "JENNY MARX'ın KISA YAŞAM ÖYKÜSÜ" adlı kitap geçtiğimiz günlerde yayınlandı.

68 sayfa olan kitap, bol resim ve belge ile zenginleştirilmiş. Kitabın sonuna doğru yazarın Engels'in cesedini yaktırması ile ilgili düşüncesi ilginç ve tartışmaya değer.

Demokratik hakların yok edildiği ülkemizde, yazım hayatına bir katkı olan bu çalışma, dilimizde Jenny Marx üzerine yazılmış ilk kitaptır.

NÜKLEER SAVAŞA KARŞI BARIŞ VE...

(Baştarafı 1. sayfada)

tanınmış barışsever politikacılarının, çeşitli dinlerden barışsever din adamlarının katılacağı bu büyük barış forumu "Nükleer Savaşa Karşı Barış ve Yaşam İçin Dünya Asamblesi" adını taşımaktadır.

Asamble'ye Türkiye barış güçlerini temsilen geniş bir delegasyon katılacaktır. Ayrıca, F. Almanya'daki Türk ve Kürt göçmen işçilerinin içinde örgütlendiği çeşitli demokratik göçmen işçi kuruluşları da adı geçen barış konferansına davet edilmişlerdir.

Beyaz Saray yönetiminin ve Pentagon militarizminin soğuk savaşı körüklediği, silahlanma yarışını tırmandırdığı, tüm insanlığı giderek artan ölçüde bir nükleer savaş tehdidi altında tuttuğu, uluslararası gerginliğin ABD emperyalizmi tarafından boyuna arttırıldığı ABD'nin Sovyetler Birliği'ni hedef alan uzun menzilli yeni MX füzelerinden 150 tanesini daha yerleştirdiği, Pershing ve Cruise II füzelerini, mevcutlara ilaveten pek çok B. Avrupa ülkesine yerleştirmeye hazırlandığı bir dönemde toplanacak olan bu asamble, dünyanın her yanındaki barış ve yumuşama özlemlerinin yeni ve toplu bir ifadesi olacaktır. Oraya katılacak 3000'i aşkın delege iki milyardan fazla insanı —kendi siyasal partileri ve kitle örgütleri aracılığıyla— doğrudan doğruya temsil edeceği gibi, tüm insanlığın barış isteğini de dile getirecektir.

K. Evren Cuntası'nın Orta Doğu'da Türkiye'yi ileri bir Amerikan karakolu olarak tahkim etmeye çalıştığı bir ortamda yapılan bu asamble, ülkemiz barış güçleri açısından da büyük önem taşımaktadır.

TÜRKİYE DELEGASYONU

Gazetemiz baskıya verilirken başlayan Asamble'ye katılan Türkiye delegasyonu için de Dünya Barış Konseyi üyeleri TİP Genel Başkanı Behice Boran ve TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'dan başka Türkiye Barış Komitesi Başkan Vekilleri G.Gazioğlu, Tektaş Ağaoğlu, M.Karaca, G.Sekreter Enis Coşkun, DİSK'den K. Daysal, M.Denizmen, M.Tokmak ve Y.Arıkan, kitle örgütlerinden temsilciler ve Avrupa'daki Türkiyeli ve Kürdistanlı 8 göçmen işçi kuruluşundan delegeler bulunuyor.

BARIŞ MÜCADELESİ ÇIĞ GİBİ BÜYÜYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

ray'lı tarafından "Katolik kilisesine komünistlerin sızdığı" ve bu tavrın onların etkisiyle takınıldığı şeklinde yorumlanmıştı.

Daha sonra başkent Washinton'da 400.000 kişinin katıldığı büyük bir barış yürüyüşü yapıldı. Ülkenin birçok eyaletinde büyük kentlerinde, kilise temsilcilerinin de içinde yeraldığı barış komiteleri kurulmaya başlandı.

Emperyalizmin en güçlü kalesinde gelişen barış hareketi savaş yanlılarını ve detant düşmanlarını kendi evlerinde vuran bir mücadeleye dönüşme istidadında olduğu için büyük önem taşımaktadır.

AMAÇ BAĞCIYI DÖVMEK DEĞİLSE

(Baştarafı 3. sayfada)

ardı. Boyuna sol içindeki işçilerde "sosyalist demokrasinin", "halk demokrasisinin" kurallarını uygulamanın meziyetlerinden dem vuruyor. 12 Eylül öncesinin günahlarını çıkarıyor diyeceğiz ama olası değil. Çünkü "dediğim dedik" hayatmacılığı aynen devam ediyor. Ama bir yandan da şatafatlı demokrasi edebiyatına istim üzere gidiyor. Bizden tavsiyesi: Devyol ağzında bu pek iğreti duran sosyalist demokrasi'yi ya da halk demokrasisi'ni bir kenara bıraksın da hiç değilse sıradan demokrat olmağa baksın, demokratlığın asgari gereklerini yerine getirsin. Tabii amaç bağcıyı dövmek değil de, üzüm yemekse hep beraber.

A.GÜRBUDAK HAPİSTE ÖLDÜ

(Baştarafı 1. sayfada)

iltihaplanmasından ölmesi ancak o kişiye zamanında tıbbi müdahele yapılmaması halinde mümkündür.

Abdullah Gürbudak da diğer onbinlerce siyasi tutuklu gibi her türlü eziyet altında Cunta'nın askeri toplama kamplarında yıllardır adeta çürümeye terkedilmiş, diğer siyasi tutuklular gibi bu zindanlardan sağ çıkmaması için faşist rejim elinden gelen herşeyi yapmış, bütün bunlara dayandığı halde, kalbinde meydana gelen iltihaplanma tedavi edilmediği için ölmüştür.

Yani Abdullah Gürbudak Cunta tarafından öldürülmüştür.

ORHAN KEMAL

(Baştarafı 8. sayfada)

alandaki yansımalarıyla canlı bir biçimde göstermiştir. Ele aldığı tipler, henüz sınıf karekteri göstermeyen işçiler, işsizler, bürokrasinin ezdiği küçük memurlar, kadınlığı sömürülen kadınlar, gecekondu insanlarıdır, emekçilerdir. Orhan Kemal, onları oldukları gibi, küçültmeden ve yüceltmeden anlatmıştır. Onlara, yönelecekleri dünyayı ve verecekleri kavgayı doğrudan göstermemiştir, ama onların olumsuzluklarını ortaya koyarken, geleceğe yönelik düşünce ve ilişkilerini de göstermiş, işçi sınıfını yeni boyutlarıyla sınıf mücadelesi içindeki etkinliğiyle yansıtacak olanlara gerçekliğin gücünü kanıtlamış, işçi sınıfı edebiyatının yolunu aydınlatmıştır. Eserlerinin bütünlüğü, yalnızca edebi bir mirası değil, bir dönemin, kapitalizmin hızla ve çarpık bir gelişmeyle yaygınlaştığı dönemin toplumsal mirasını içermektedir. Nazım'a, Balzac gibi bir yazar olmak hasretini söyleyen ve işçi sınıfının bağrından filizlenen Orhan Kemal, işçi sınıfımızın bu ilk romancısı, bütün bu özellikleriyle Balzac gerçekçiliğini aşmış, romancılığımızda sosyalist gerçekçiliğe giden yolu unutulmaz tiplerle göstermiştir.

PİNOCHET İKTİDARINA KARŞI...

(Baştarafı 1. sayfada)

Hareketin en ilginç yanı orta tabaka ev kadınlarının sabah saat 9'da tava ve tencereleri davul gibi çalarak çıkardıkları seslerle Pinochet iktidarını protesto etmeleriydi. Hatırlardadır, ev kadınlarının bu hareketi ilk kez Allende iktidarına karşı gericilerin kışkırtması ile başlatılmıştı.

Protesto hareketine işçiler, ev kadınları ve öğrencilerin yanı sıra dükkan sahipleri ve özel ulaşım servisleri de katıldı.

Diğer bir ilginç durum da, Pinochet rejiminin destekleyicisi olan sağcı Hukuk Fakültesi'nin gösterilere katılmasıydı.

Bu direnişin hemen ardından işçi grevleri yaygınlaştı ve kasap Pinochet'in bütün tehditlerine rağmen sürdü. Özellikle Şili ekonomisinin can damarı El Teniente bakır madenlerinde işçiler greve başladılar, Pinochet sendika liderini tutuklattı, işbaşı yapmazlarsa işçilerin işine son vereceğini açıkladı ama ertesi gün aynı madenlerdeki başka üniteler de greve katıldılar.

Tutuklanan sendika lideri şöyle dedi: "10 yıl önce darbe yapıldığında 18 yaşındaydım ve Pinochet'yi hararetle desteklemiştim, fakat daha sonra yanıldığımı anladım."

Grevler başka iş kollarına da yayılırken, faşist Cunta toplu tutuklamaları sürdürmektedir.

PINOCHET'NİN SONU GELDİ

(Baştarafı 5. sayfada)

liği şüphesiz, diktatörün gittikçe daha çok köşeye sıkıştırıldığını göstermektedir.

Hükümet değişikliği, Santiago'da dolaşmakta olan söylentileri güçlendirmiştir. Bunlardan birine göre, askerler arasında, özellikle hava ve deniz kuvvetlerinde diktatöre cephe alan milliyetçi bir karşı hareket artık tehlikeli bir hal almıştır. Hatta görevden alınan Savunma Bakanı'nın sağ bir saray darbesinin düzenleyicileri arasında bulunduğu ve yıpranan General Pinochet'i görevinden uzaklaştırmak istediği söylenmektedir. Söylentilere göre, Pinochet'in gitmesi halinde yerine büyük bir olasılıkla Kara Kuvvetleri Komutanı Julio Canessa gelecektir. Başka bir söylentiye göre, Pinochet'den ümidini kesen büyük iş çevreleri, toprak sahipleri ile beraber bir hükümet değişikliği yapılması için zorlamalarda bulunmaktadırlar. Aralık ayında askeri rejim Milli Buğday Üreticileri Derneği Başkanı olan Carlos Podlech'i yetkisi olmadığı halde yaptığı bir toplantıda, Şili'nin güney bölgesindeki işçi liderlerini bir araya getirdiği için önce tutukladı, sonra da ülke dışına sürdü. Podlech, Pinochet yönetimine karşı yönelttiği eleştirilerini özel toplantılarda ve ılımlı bir şekilde yapan tutucu bir kişiydi.

26 Ocak'ta, bir sağcı gazetede köşe yazarlığı yapmakta olan Avukat Ricardo Claro, askeri polis tarafından tutuklandı, ama sonra serbest bırakıldı. Claro'nun suçu, Şili Ekonomi ve Maliye Bakanı olan Rolf Lüders-Schwarzenberg'i eleştiren bir makale yazmasıydı.

Yakın bir dostu olan Monica Madariaga'yı Eğitim Bakanlığı'na getiren ve sertlik taraftarı olan Adalet Bakanı'nı da değiştiren Şili diktatörü Pinochet, şimdilik zaman kazanmaya çalışır görünmektedir. Öte yandan faşist diktatörlüğe karşı olan Hristiyan Demokratlar ve solcular, muhalefetlerini giderek arttırmaktadırlar. 1200 işçi liderinden oluşan bir grup, bir süre önce hükümete bir öneride bulunarak, 1981 yılında kabul edilen faşist anayasada reformist bazı değişikliklerin yapılması ve demokrasiye dönülmesi için bir halk oylaması istemini dile getirmişlerdir. Bilindiği gibi 1981 anayasası, 1989 yılından önce Şili'de seçimlerin yapılmamasını öngörmektedir. Geçtiğimiz Şubat ayı sonunda, 1973'deki faşist darbeden bu yana ülkede hüküm sürmekte olan olağanüstü durum, askeri rejim tarafından yeniden 6 aylık bir süre için uzatılmıştır. 1981'in sözde anayasasına göre olağanüstü durum, "ülkenin güvenliği tehlikede olduğu durumlarda" uzatılabilmektedir.

Pinochet ile ona yıllardır destek sağlayan büyük iş çevrelerinin arası, hükümetin devalüasyon yapmayacağını sürekli olarak söylemiş olmasına rağmen, geçen yılın Haziran ayında Şili parası pezo'yu beklenmedik bir şekilde devalüe etmesi ardından bozulmaya başlamıştır. Ekonomik durum 1982'de gerileme göstermiş, gayri safi iç üretim % 12 kadar gerilemiş ve bir sıra sanayi kuruluşu ile bankalar iflas ederek, işsizlik oranı % 25'e sıçramıştır. Bu durumun sorumlusu olarak gösterilen ve "Şikago'nun harika çocukları" denilen Friedmancı ekonomistler de ağır şekilde eleştirilip, suçlanmışlardır.

Durumun bu kadar keskinleşmesinin ana nedeni, diktatörlük politikasının bütün cephelerde başarısızlığa uğramasıdır. Kanlı terör, baskı ve yıkım içinde olan ekonomik bir durum. İşte günümüz Şili'sinin durumu!

General Pinochet, faşist darbeden hemen önce Halk Birliği Hükümeti'nin Başkanı Salvador Allende'ye sadakatini bildirmiş, ama o sıralarda onun karşı devrimci haydutları sokaklada eylemlerine sinsice başlamış bulunuyordu. Şili diktatörü Augusto Pinochet, ülkeyi bir cennete çevirmek istiyordu! 1 milyon yeni konut yapılacak, 1 milyon kişiye iş sağlanacak, her 8 Şililiden biri bir arabaya sahip olacaktı!...

Bugün her 4 Şililiden birisi işsiz olup, toplam 1 milyondan fazla işsiz var ve bu kişiler durumlarından endişe etmektedirler. Yerli sanayinin yabancı tekellere karşı gümrük duvarları ile korunmasına ilişkin enerjik çabalara rağmen, Pinochet, çok uluslu tekellere karşı konmuş bütün kısıtlamaları kaldırtmış ve emperyalizm bütün bunalımı ile birlikte, sınırsız olarak ülkeye girmiştir. Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan, "ülke bir cennet olmamıştır. Aksine açlık ve işsizlik cehennemine dönüşmüştür" demektedir.

Şili'yi güney yarım küresinin en önemli anti-komünist kalesi olarak gören ABD diplomasisi, bu durum karşısında kara kara düşünmeye başlamıştır. Washington şimdi şu iki soruya yanıt aramakla meşguldür. Genişleyen halk direnişi ve hükümetin durumundaki zayıflama göz önünde bulundurulursa, yıpranmış olan diktatör daha ne zaman dayanabilir, destekçileri onu daha ne kadar zaman sessizce destekleyebilir? Pinochet'den sonra kim, ABD çıkarlarını tehlikeye atmadan iktidarı devralabilir?

Şili Komünist Partisi ise şöyle diyor: "Diktatörü düşürecek darbeyi kimin vuracağına bakmadan, zalimlerin düşmesi, halkın bir zaferi olacaktır: Gerçekten demokratik bir halk hükümetinin kurulması bundan sonra düşünülmesi gereken bir sorundur."

SENDİKALARDA KIŞLA NİZAMI

(Baştarafı 3. sayfada)

işçilerden destek görerek yetki aldığı halde çeşitli yasal engellerin getirmiş olduğu zorluklardan ötürü o iş kolunda çalışan işçilerin yüzde 10'unu üye yazamadığı takdirde toplu sözleşme yapamayacaktır. Bu yasadan sonra hem üyeliğin yüksek bir para karşılığında olacağını göz önünde bulundurursak hem de bu barajdan sonra fiilen Türk-İş'e bağlı sendikaların dışında yeni bir sendikaya örgütlenme olanağı tanımıyor.

Bu yasa sendikaların da kolayca kapatılmasını öngörüyor. Bir sendikanın yöneticilerinden herhangi biri 141, 142, 163. maddelerden haklarında dava açılıp yargılanmaları sonucunda mahkum olmuşlarsa sendika kapatılarak malları hazineye devrediliyor. Yani binlerce üyesi bulunan bir sendikanın yöneticisine hüküm giydirerek binlerce insanın da cezalandırılması ön görülüyor. Hukuktaki, "suçun şahsiliği" ilkesini de çiğniyor.

Sendikaların uzaktan ve yakından herhangi bir partiyle ilişkisini yasaklarken, sendikalar bakanlar kurulunun çıkardığı mevzuatı, işçiler aleyhindeki kararları da eleştiremeyecekler. Yine ilginç olanı sendikalar bundan böyle tüzüklerine eğitim fonu adı altında fon ayırırken, bu fonun bir kısmını iş yerinde üretimin arttırılması için harcıyacaklar. Yani yasa işverenin yapması gerekli işi de bu yasa ile işçi sendikasına zorla dayatmaktadır.

Bir sendikanın merkezine seçilebilmek için o iş kolunda 10 yıl bilfiil çalışmış olmayı ön görüyor. Günümüzde bir iş kolunda on yıl bilfiil çalışır olabilmek hiçbir şeye karışmadan ancak mümkün olabilecek bir durumdur. Veyahut işverene ispiyonluk yapmakla yerini sağlama alıp bu süre doldurulabilir.

Sendikalar yasası işyerinde çalışmakta olan sendika temsilcilerinin de varlığını tamamen ortadan kaldırıyor, işyeri temsilcilerinin sendikal faaliyetlerini ancak fabrika dışında sürdürebileceklerini emrediyor. Bu yasadan sonra sendikaların işyerinde işçi temsilcisi bulmaları adeta imkansız hâle getirilmek istemektedir.

Sendikalar grev, lokavt ve toplu iş sözleşmesi maddelerinin MGK'dan geçip yürürlüğe girip yasallaşmasından sonra Türk-İş yöneticileri başından beri göstermiş oldukları sözümona demeçlerden ileriye ciddi bir tepki göstermemişlerdir. Bu yasa karşısında satılmışlığının en iyi örneğini de Türk-İş Konfederasyonunun genel sekreteri aynı zamanda faşist Cunta'nın Sosyal Güvenlik Bakanı olan Sadık Şide göstermiştir. Sadık Şide Maden Sendikaları Federasyonunun 10. genel kurulunda yapmış olduğu konuşmasında "sendikalar yasası, başkalarının dediği gibi kötü değildir, bu yasadan sonra iş yerlerimizde huzur sağlanacaktır" diyerek işçilerin gözünün içine baka baka yalan söylemiştir. Bu açıklamanın Türkiye İşveren Sendikaları Genel Başkanı Halit Narin'in açıklamasından ne farkı vardır. Halit Narin de "bizim anamız 20 yıldır ağladı biraz da onların anası ağlasın" dememiş miydi?

Fakat işçi sınıfımız Sadık Şide gibi satılmışlara gerektiğinde o kongre salonunda bile dersini verecek kadar öfkeyle doludur. O, bu yasayı emekçi halkımıza silah zoruyla dayatan faşist çeteden bunların hesabını er geç soracaktır.

İşçinin Sözlüğü

Hazırlayan: Fethi SAVAŞÇI

ANTİ: (Yunanca "karşı" anlamına gelir). Ön takı olarak kullanıldığı sözcüğün anlamını kararlaştırır. Örneğin: Anti-emperyalist, anti-faşist, anti-demokratik, anti-komünizm, anti-sovyetizm vb.

ANTİ-FAŞİST: Faşizme karşı olan, yalnız karşı olmakla kalmayıp, emekçi halkı ona karşı uyandıran, örgütleyen, seferber eden, belirli bir örgüt, topluluk, parti, partiler cephe birliği içinde ona, onun politik, sosyal, ekonomik dayanaklarına karşı savaşım yürüten kişi, örgüt.

ANTİ-KOMÜNİZM: Sosyalizmde kendi mezarını gören, bu nedenle ona düşman olan tekelci, işbirlikçi burjuvazinin, savaşçı generallerin, faşizm, siyonizm ve benzerlerinin gerici ideolojisi ve politikası.

Anti-komünizmin belli başlı çizgileri şunlardır: En ileri bir toplumsal düzen olarak sosyalizmi, komünist partilerinin politikasını ve amaçlarını, marksizm-leninizmi suçlama, yalan araçları ile lekelemeye ve kötü göstermeye çalışma, marksist-leninist ideolojiye, devrimci pratiğe karşı türlü yöntemlerle savaşım yürüterek, sömürücü kapitalist düzeni halkın gözüne şirin göstermeye çalışmak, onları devrim savaşımından alıkoymak.

Anti-komünizm, burjuva, küçük burjuva ideolojilerinin komünizm düşüncesine karşı bir tepkisi olarak belirmiş, kapitalizmin iç çelişkilerinin artmasına, sosyalizmin başarılarına paralel olarak gelişmiştir. Anti-komünizm ilk saldırılarını ütopist sosyalistlere yöneltmiş, 1840 yıllarında oluşmaya başlayan bilimsel sosyalist teoriye cephe almıştır. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra ise, suçlama ve yalan oklarını en çok sosyalist toplum kurucularına çevirmiştir. Böylece anti-Sovyetizm biçimini almıştır.

Kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesi, dünya sosyalist sisteminin kurulması, kapitalist ülkelerde sınıf savaşımının keskinleşmesi, emperyalist sömürge sisteminin çökmesi sonucunda anti-komünizm yeni bir evreye girmiştir. Anti-komünizm artık çağdaş emperyalizmin paslanmış başlıca ideolojik-politik "silahıdır". Hatta birçok kapitalist devletin resmi devlet politikasıdır.

Emperyalizm, anti-komünizmle, türlü yöntem ve araçları kullanarak komünist hareketi parçalamak, sosyalist düzenin temellerini aşındırmak, halkların ideolojik-politik, manevi birliğini çökertmek, böylece baş hedefi olan Sovyetler Birliği'ni ve dünya sosyalist sistemini yıkmayı gerçekleştirecek koşulları hazırlamak amacını gütmektedir.

Anti-komünizm, barış ve demokrasi mücadelesi ile ulusal kurtuluş hareketlerine karşı da geniş ölçüde uygulanmaktadır. Bu nedenle anti-komünizme karşı kararlı olarak, cesaretle yürütülen savaşım, yalnız sosyalizm uğrunda yürütülen savaşım değil, aynı zamanda, ulusal kurtuluş, bağımsızlık, barış ve demokrasi için verilen savaşımın da ayrılmaz bir kesimidir.

APOLİTİK: "Politika politikacıların işidir" diyerek politik yaşamdan ve mücadeleden uzak kalma, sosyal, ekonomik, politik sorunların çözümüne katılmama yalnız kendi dar çevresi içinde yaşama tutumu. Bu tutum nesnel olarak burjuvazinin politikasına hizmet etmektedir. Egemen burjuvazi, emekçileri sınıfsal-politik savaşımdan uzaklaştırmak için apolitizm propagandasına büyük bir önem vermektedir. Sosyalist toplumda apolitiklik bir gericilik belirtisi, kalıntısı sayılmaktadır.

ARACILIK: İki ya da daha fazla ülke arasındaki herhangi bir işin çözümüne, ya da anlaşmaya varılmasına yardım etmek. Uluslararası uzlaşmazlıklarda, üçüncü bir devletin ya da uluslararası bir örgütün aracılık yaparak, anlaşmazlığa barış yolu ile çözüm arama girişimi.

ARENA: 1- Eski Romalılarda, amfitiyatrolarda gladyatörlerin ya da yabani hayvanların dövüşmesi ya da temsil vermek için hazırlanan kum döşeli, yuvarlak alan. 2- Eylem alanı. Örneğin, politik savaşım arenası.

ARİSTOKRAT: Egemen sömürücü sınıfın, soylular takımının üst tabakasının temsilcisi. Aristokratlara özgü ilkelere, görüş ve yaşam tarzına sahip, halktan iğrenen, çalışmayı sevmeyen, emeği bayağı halk tabakasına özgü bir zorunluluk sayan, kendini beğenmiş kişi.

ARİSTOKRASİ: 1- Sömürücü sınıfların üst tabakası. Zenginlikleri, soylu kökenden gelmeleri dolayısıyla çeşitli ayrıcalıklara sahiptirler. Devlet işlerinde yüksek makamları işgal ederler. Soylu aristokrasisi ise, kölecilik düzeninin çöküşü zamanındaki üst tabakadır. Finans aristokrasisi ise, emperyalist dönemdeki finans burjuvazisinin üst tabakasıdır. 2- İktidarın bir avuç aristokrasi tabakasının elinde bulunduğu devlet yönetim biçimi. 3- Ayrıcalıklı sosyal tabaka. İşçi aristokrasisi: Kapitalist ülkelerde, işçi hareketini bölmek, devrimci hareketten uzaklaştırmak için burjuvazi tarafından — yüksek maaş, prim verilerek, ya da başka yollardan — satın alınan kalifiye işçi kesimi. İşçi aristokrasisi, burjuvazinin işçi sınıfı içinde başlıca dayanağıdır. Her türden oportünist, revizyonist akımların temelidir.

ARKAİZM (ÇAĞDIŞILIK): 1- Artık dilde kullanılmayan, bu yüzden eskidiği kabul edilen söz. 2- Çağdışılık, eskimişlik, zamanını geçirmişlik, zamanımıza, günümüze yabancı olan görüş, düşünüş, olaylar.

Dayanışma

YAZIŞMA ADRESİ: Postfach: 10 16 34, 4100 Duisburg 1 F.Almanya, BANKA HESABI: Sparkasse Dinslaken, Konto-Nr: 833731, BLZ: 352 510 00

Ölümünün 20. Yılında

Nazım Hikmet'i Anıyoruz

Büyük usta Nazım Hikmet bundan 20 yıl önce 3 Haziran 1963'de Moskova'da hayata veda ediyordu. "Anadolu'da bir köy mezarlığına gömülmesini" dileyerek.

Nazım Hikmet büyük bir ozan, büyük bir devrimciydi; ve kendisinin de dediği gibi, "insanca yaşadı" bu dünyada; hem de alabildiğine insanca...

"hasılı herhangi bir güzelliği tabiatın
çıksa karşıma
ben yeni baştan bir kerre daha anlarım
değişmesi lâzım geldiğini
bugünkü insan hayatının..."

NAZIM HİKMET'İN "İNSANCA"LIĞI

Şimdi, adamakıllı derinlemesine düşünülürse, bu "insancalığın Nazım'ın sözlüğünde oldukça geniş, oldukça yüklü bir anlamı olsa gerek. Ve sanırız, Nazım'ın ozanlığının (sanatının da diyebiliriz) gücünü de, Nazım'ın devrimciliğinin şiddetini de belirleyen, yine Nazım'ın bu sınır tanımaz "insanca"lığıdır. Nedir bu "insanca"lık? Daha doğrusu, Nazım'ın "insanca yaşamak" tan anladığı nedir?

Nazım "paşa torunluğu da etmiştir", "komünist üniversite öğrenciliği" de; Nazım hapislerde de yatmıştır, büyük otellerde de; Nazım açlık da çekmiştir "açlık grevi içinde" ve "tatmadığı yemek yok gibidir"; kadınlarını aldatmıştır ama dostlarının da arkasından konuşmamıştır; "trene, uçağa, otomobile" binmiştir, çoğunluğun binemediğini bile bile. Çoğunluğun adını bile duymadığı operaya, operalara gitmiştir, hem de seve seve. Çoğunluğun gittiğini bildiği cami, kilise, tapınak, havra, büyücü gibi yerlere de bile bile gitmemiştir ama. Her insanın zayıf yanları da vardır, örneğin kahve falına baktırmak, kahve falına bel bağlamak gibi; Nazım'ın da olmuştur ve Nazım bunu söylemekten çekenmemiştir, çünkü Nazım kendini kendi sinesinde de insanı çok iyi tanımıştır. İnsanı tanıdıkça yukarıda vurguladığımız, ilk bakışta çelişki gibi görünen şeylerin aslında birer çelişki olmadığını, ya da en azından kötü anlamda birer çelişki olmadığını anlatmıştır. Bir insanın insan olarak yaşayabildiğince yaşamasını, her şeyi tatmasını hoş, hatta gerekli görmüş ve böyle yaşamıştır. Bu da giderek yaşam, insan, dünya görüşü üzerine düşüncelerinin en geniş boyutlara ulaşmasını sağlamıştır. Nazım'ın yaşam dağarcığında her şey vardır; sevgiler de, acılar da, korkular da, sevinçler de... hepsini, her türlü heyecanı her türlü şekliyle yaşamıştır Nazım... Ve Nazım, Nazım olduğu için bu dağarcığa hapisleri, sürgünleri, ayrılıkları da katmak zorunda kalmıştır, zorunda bırakılmıştır. Ama Nazım, yaşam dağarcığındaki her şeyini, her deneyimi olduğu gibi bunları da kendi kişiliği, kendi devrimci-sanatçı üretkenliği içinde eritmesini bilmiştir. Hapse atılmış, susmamış, şiirler yazmış, ülkesinin sanat bahçesi için, Orhan Kemal, İbrahim Balaban gibi genç fidanlar yetiştirmiş, hapishane atelyesinde kurduğu tezgahlarda diğer mahkumlara zanaat öğretmiş; sürgüne sürülmüş yine susmamış, yine şiirler yazmış, dünyada kurtuluş mücadelesi veren bütün insanların sesi olmak için çalışmış çabalamıştır.

İnsanın insan olabilmek için "herşeyden nasibini alması" gerektiğini savunmuştur hep; her şeyden nasibini alıp, bu nasiplenmesi içinde edindiği deneyimi, kültürel birikimi, bir sanatçı olarak en iyi şekilde değerlendirmesi gerektiğini savunmuştur.

Başta söylediğimiz, Nazım'ın "insanca yaşamasının" onun sanatının gücünü, devrimciliğinin şiddetini belirlediği yolundaki sözlerin üzerine bir basamak koymamız gerekiyor. Aslında şudur Nazım'da var olan: Nazım, özünde var olan çoşkunluğu, sürekli yeni bir şeyler arama, yaratma duygusunu marksizmle tanışıp onun ışığıyla birleştiği andan itibaren, dışa açılmış, gerek çevresinden, gerekse geçmişinden (yani tüm insanlığın geçmişinden) özümlediklerini birer veri olarak kullanıp, bunların üstüne uğruna tüm yaşamını adadığı davaya hizmet eden, insanların birer insan olduklarını, insanca yaşamaları için ne yapmaları gerektiğini anlatan eserlerini kurmuştur. Yani davası uğruna, o davaya en geniş şekilde hizmet edebilmek için en geniş anlamda yaşamayı, yani "insanca yaşamayı", özündeki çoşkun duygularındaki biçimiyle kendine düstur edinmiştir. Bunun sonucu edindiği geniş kültür olanakları ise onun güçlü bir sanatçı, ödün vermez bir devrimci olmasını sağlamıştır.

Diyebiliriz ki, Nazım yaşayabildiğince güçlenmiş, güçlendiğince davasına güç katmıştır.

Bu dünyadan bir Nazım geçmiştir; bir kuyruklu yıldız gibi arkasında ışığını bırakarak.

OTOBİYOGRAFİ

1902 de doğdum
doğduğum şehre dönmedim birdaha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşında Halep'te paşa torunluğu ettim
on dokuzunda Moskova Komünist Üniversite öğrenciliği
kırk dokuzunda yine Moskovada Tseka-Parti konukluğu
ve on dördümden beri şairlik ederim
kimi insan otların kimi insan balıkların çeşidini bilir
ben ayrılıkların
kimi insan ezbere sayar yıldızların adını
ben hasretlerin
hapislerde de yattım büyük otellerde de
açlık çektim açlık grevi de içinde ve tatmadığım yemek
yok gibidir
otuzumda asılmamı istediler
kırk sekizimde barış madalyasının bana verilmesini
verdiler de
otuz altımda yarım yılda geçtim dört metre kare betonu
elli dokuzumda on sekiz saatta uçtum Pragdan Havanaya
Lenini görmedim nöbet tuttum tabutunun başında 924 de
961 de ziyaret ettiğim anıt kabri kitaplarıdır
partimden koparmağa yeltendiler beni
sökmedi
yıkılan putların altında da ezilmedim
951 de bir denizde genç bir arkadaşla yürüdüm üstüne
ölümün
52 de çatlak bir yürekle dört ay sırtüstü bekledim ölümü
sevdiğim kadınları deli gibi kıskandım
şu kadarcık haset etmedim Şarloya bile
aldattım kadınlarımı
konuşmadım arkasından dostlarımın
içtim ama akşamcı olmadım
hep alnımın teriyle çıkardım ekmek paramı ne mutlu bana
başkasının hesabına utandım yalan söyledim
yalan söyledim başkasını üzmemek için
ama durup dururken de yalan söyledim
bindim trene uçağa otomobile
çoğunluk binemiyor
operaya gittim
çoğunluk gidemiyor adını bile duymamış operanın
çoğunluğun gittiği kimi yerlere de ben gitmedim 21 den
beri
camiye kiliseye tapınağa havraya büyücüye
ama kahve falına baktırdığım oldu
yazılarım otuz kırk dilde basılır
Türkiyemde Türkçemde yasak
kansere yakalanmadım daha
yakalanmam da şart değil
başbakan filân olacağım yok
meraklısı da değilim bu işin
bir de harbe girmedim
sığınaklara da inmedim gece yarıları
yollara da düşmedim pike yapan uçakların altında
ama sevdalandım altmışıma yakın
sözün kısası yoldaşlar
bugün Berlinde kederden gebermekte olsam da
insanca yaşadım diyebilirim
ve daha ne kadar yaşarım
başımdan neler geçer daha
kimbilir.

11 Eylül 1961

NAZIM HİKMET VE SANAT

Sanatçı, faliyetini, belirlenmiş bir amaç için gösterir. Bu amaç eğer toplumsal bir nitelik taşıyorsa, artık sanatçının görevi yaratım faaliyetiyle sınırlı kalır. O böylece belli bir amaç uğruna daha fazla fikri araçlar üretmeyi başarabilir. Toplumsal işlevine uygun olan sanatın bu toplumsal işlevini gerçekleştirmesi, artık sanatçının görevi olmaktan çıkar. Yığınların örgütlü öncü güçleri için bu sanat, belli bir toplumsal amacın gerçekleştirilmesinde kullanılan araçlardan biri haline gelir.

Sanatın bu göreviyle sadece, onu kendi sınıfsal amacı için kullanabilecek olan toptoplum kesimleri ilgilenir. Sanat, işlevi açısından sınıfsal bir görev yüklenirken ideolojinin bir parçasıdır. Ancak sanat, estetik bir faaliyet olarak sınıfsal değil insanidir. Zaten estetik olmayan hiçbir insan faaliyeti olmamıştır ve olmayacaktır. Estetik yanıyla sanat insanlık kültürünün bir parçası haline gelir. Bu kültürde yer edebilmek için oradan bir başka sanatı kovmak ve onun yerine geçmek sözkonusu değildir. Çünkü, insanlık kültürü, tıpkı insan bilgisinin gelişme perspektifi gibi belirlenemiyen bir sonsuzluğu ifade eder.

Nazım Hikmet'in sanatında da bu durumu görmek mümkündür. O, sanatını, toplumun belli bir anında, onun geleceğini belirleme şansına sahip olan güçlerden yana kullanır. Ve bu güçlerden, gelişme perspektifi tarihsel olarak daha geniş olanlarının yanında saf tutar. Bu saf tutma sadece taraf olma değil, fiilen katılma haline dönüşürse, sanatçının işi kolaylaşmış demektir. Nazım Hikmet sanat anlayışını şu sözlerle ifade eder: "Şair oldum olalı, güzel sanatlardan beklediğim, istediğim şey, halka hizmetleri, halkı güzel günlere çağırmalarıdır. Halkın acısına, öfkesine, umuduna, sevincine, hasretine tercüman olmalıdır. Sanat telâkkimde değişmeyen işte budur. Geri yanı boyuna değişti, değişiyor, değişecek. Değişmeyeni en dokunaklı, en usta, en faydalı, en güzel, en mükemmel ifade edebilmek için durup dinlenmeden değiştim, değişeceğim."

Nazım aynı zamanda safının örgütlü bir neferidir de. İşte bu yüzden onun sanatı sınıfsal bir ideolojiyle yüklüdür. Bu ideolojinin gelişmesine ve geliştikçe neslelliği değiştirmesine bağlı olarak Nazım Hikmet'in sanatı da değişmiş ve gelişmiştir. İdeolojik — ya da sınıfsal — kutuplaşmanın evrensel bir karekteri olmasından dolayı, onun sanatı aynı zamanda ulusal olmaktan çıkmış, uluslararasılaşmıştır.

İdeolojik yanıyla ezilen emekçi sınıflardan ve insanlığın ezilen kesiminden yana olan sanatı, estetik yanıyla tüm insanlığın ortak bir değeridir. Nice burjuvalar bugün O'nun türküleşmiş şiirlerine estetik açıdan yaklaştıklarında, kendileri için haz kaynağı olduğunu görebilirler. Bunu, sanatın estetiğini, ideolojik karekterinden soyutladıkları için rahatlıkla becermektedirler. Ancak estetik, kendini yansıtan özden sadece düşüncede soyutlanabilir. Böyle olduğu için Nazım'ın sanatı hayatın somutluğu içinde bir sınıf silâhıdır ve bu yüzden en liberal burjuvaları bile korkutur.

Burjuvazi için sırf estetik olarak kalsa, sanatın "zararlısı" olmazdı. Ama ne güzel ki, Nazım'ın sanatı sömürücüler için gerçekten zararlı bir sanattır. Ezilen insanlar için ise bu sanat, sınıf mücadelesinin önemli bir silâhıdır.

Nazım Hikmet ölümünün 20. yılında böyle anılıyor.

Edebiyatımızda İşçi Sınıfı ve

Orhan Kemal

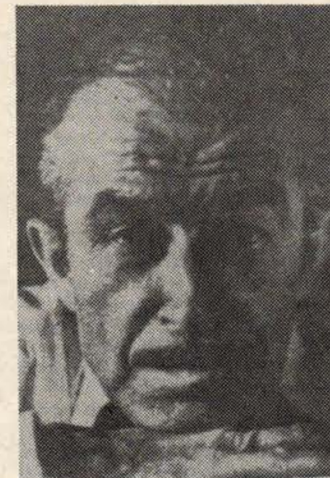
İşçi sorunlarının gerçekçi edebiyatı konu edilmesi üzerine tartışmaların hiç değilse kırk yıla yakın bir süredir canlılığını koruduğu olgusu, edebiyatımızda gözlenen başlıca olumluluk sayılmalıdır. Bu tartışma dönemin siyasi özelliğine göre, bazan azalan bir önemle yürütülse bile, denebilirki, 1930'lardan bu yana kesilmemiş, gerçekçi edebiyatın merkezi sorunu olma özelliğini sürdürmüştür. 1950' lerden bu yana da, tartışmanın roman ve hikayede Orhan Kemal'in adından ayrı götürülemediği, söze her girişte teslim edilmektedir.

1930'larda Sadri Ertem, "toplumsal gerçekçilik" şiarıyla yola çıkarak, sanayileşmenin getirdiği sorunlar ve işçilerin çevresinde dönen hikayeleri eleştirileriyle, bu yönde ısrarlı görünen bir yazardı. Ancak onun bu eğilimi, kendiliğinden gelmeci bir yaklaşım olmaktan öte gidemeyecek, kuramsal düzeydeki sığlığa, yeteneğiyle birlikte hapsolduğu gözlenecektir. Böylece dönemin işçileşme sürecinin, katı gerçeklerinin, yüksek bir edebi bilinçle hikaye ve romana yansımasının üstesinden gelinemiyecektir. Gorki'nin Ana'sının olmasa bile, Germinal'ın, Bitmeyen Kavga'nın toplumsal süreçte canlanmakta olan koşulları, edebi özümleme ve yoğunlaştırmanın uzağında gelişecektir.

1940'larda şiir, bu işi Nazım'ın izinde üstlenmeye çalışır. Sanayide vahşi bir sömürü çalışma koşullarında ilkel ve acımasız yöntemler yürürlüktedir. Burjuvazi, kapitalizmi gerilerden izlemenin bütün acısını işçi sınıfından çıkarmak ve emperyalizmle el birliği edeceği bir güce ulaşmak hırsıyla, ekonomik sömürüyü en gaddar biçimleriyle sürdürüyor, işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadele araçlarını, sendikalaşma ve grev hakkını yasaklar zinciriyle çeviriyordu. 1940 gerçekçi şiir kuşağı, en temel demokratik özgürlüklerden ve örgütsel güvenceden oldukça yoksun bulunduğu böyle bir ortamda, işçi sınıfının güncel sorunlarını, geri kapitalizmin insanlık dışı sömürü yöntemlerini , somut olaylardan esinlenmiş bir duyarlık ve etkili bir anlatımla dile getirir. Ancak aydınlar ve sanatçılar üzerindeki gerici baskıların dayanılmaz ölçüde ağırlaşması, buna karşılık ilerici demokratik hareketin örgütsüzlüğü, sanatçıların tek tek direncinin de kırılmasını getirecek şiir, toplumsal gerçekleri ve işçi sınıfını yansıtma çabası uzunca bir süre erteleyecektir.

1950'lerde, toplumdaki tarihsel köklerinin daha derin olması nedeniyle etki gücü de daha büyük ve yaygın olan şiir gerilerken, hikaye ve romanda toplumsal gerçekliğin baskılara omuz silkerek yükseldiği, konuların ana kaynağı olduğu görülecektir.Orhan Kemal, bu dönemde ezilen insanların, emekçilerin kenar mahallelerden, gecekondulardan, fabrikalardan yükselen cılız sesini, güçlü bir anlatım ve gözlem gücüyle sergileyecektir. Bu ses, nereden çıktığı ve nereye yöneltileceği bilinmeyen bir öfkeden çıkar emekçilerde. Geri kapitalizmin getirdiği çarpık şehirleşme ve ruhsal parçalanmanın katılığın ve duygululuğun, acımasızlığın ve insancıllığın, gerçekçi, ama bir o kadar da duygulu romanını verir Orhan Kemal.

Günlük ekmek kavgası içinde birbirini yemeye çalışan ama her biri düzenin çarkında öğütülen insanlar... Zor günlerde yine birbirine dayanan, ama bir çıkmazın içinde bocalayıp duran ve yüreklerinde soğumayan bir öfke taşıyan, bu öfkenin hedefini bulamayan insanlar. Orhan Kemal, çarkın dişlilerinde vahşice kıyılan bu insanları, oldukları gibi, ama geleceğin aydınlık olacağına dair inançları ve umutları içinde yansıtır. Proleterleşme sürecinde eski alışkanlıkları, geleneksel iyilikleri terkedişlerini, kendi çevreleri ve dilleriyle anlatır. Bir yanda işçiden daha çok artık-değer üretmesini isteyen patronlar; bir yanda da günlük lokmalarının sürekli ufaldığını gören, çıkış yolunu hep nasıl edip de zengin olabileceğini hayal etmekte arayan, arada bir kaytaran, patron hakkında dedikodular yaparak hıncını alan ve patronun attığı "kemikle" birbirine düşman olan işçiler, Orhan Kemal işçileşme sürecinin sancılarını, olumlu ve hastalıklı yönlerini bütün gerçekliğiyle edebiyata getiren ilk yazar olmanın onurunu haklı olarak kazanmıştır.

MURTAZA, kapitalizmin gelişmesiyle birlikte çalışmanın bireysel niteliğinin yitirilmesi ve işçinin çalışmadaki isteksizliği olgusu karşısında klasik görev duygusunun, anlayışının insanı nasıl gülünç duruma düşürdüğünün, yalnızlaştırdığının acılı görüntülerini gerçekliğin en derin çizgileriyle ortaya koyar. İnsanın kendi değerini bulabildiği ve kendini tümüyle verebildiği bir çalışma ortamının özlemi, bu, geçmişte kalan çalışma biçimini örnekleme çabası, Murtaza'yı ailesiyle bile çelişkiye düşürecek denli geçerliğini yitirmiştir. Kötü çalışma koşullarında, en ağır işlerde, işgüçlerini yeniden üretmeye yetmeyen bir ücretle harcayan, bunun sonucu her fırsatta kaytaran, makinelerin başında uyuklayan, kolunu, bacağını kaptıran ve makinelere hep bir hınç duyan insanlar, haliyle Murtaza'ya, bu, patrondan daha çok patroncu adama düşman kesileceklerdir. Okuyucu, Murtaza'nın dürüstlüğünün, görev duygusunun olumluluğu ve ama başkalarına yarayışı, kapitalizmin sömürü amacına denk düşmesi olumsuzluğu karşısında, Murtaza'ya acır, kızar, yeniden acır. İşçiler haklıdır, ama haklılıkları onları kaytarmaya değil, vahşi çalışma koşullarıyla savaşa sürmelidir. Ne var ki, o bilinç yoktur, kendiliğinden bir tepki olarak bile yoktur. Orhan Kemal, bu çelişkili durumu, çarpıcı olaylar dizisi, işçilerin hayatından, gecekondu ortamından gerçek ayrıntılar, eski ve yeni değerler çatışması, günlük konuşmanın sıcaklığı ile yansıtır, bununla yetinir.

BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE, tarımdaki kapitalistleşmenin ürettiği kırsal kesimdeki proleterleşmeyi, mevsimlik işçilerin her türlü güvenceden yoksun çalışma ortamını, bir parça ekmek uğruna, ailesini açlığın pençesinden kurtarma adına gurbete çıkanların çileli hayatını, sınıfsal bilincin pırıltılarını gerçekçi bir anlatımla çizen, okuyucuyu iliğine varıncaye dek sarsan bir roman. Emekçilerin, tarım işçilerinin sorunlarını bütün insani yönleriyle eksiksiz anlatan, onların telef oluşlarını, kefen bezine, dost toprağına hasret, harman makinelerinde iş cinayetine kurban gidişlerini acı veren bir üslupla okuyucunun gözleri önüne serdiği bu roman, denebilir ki, edebiyatımızda tektir.

Orhan Kemal, işçi sınıfının sorunları çevresinde dolanmak yerine, o sorunları bütün çıplaklığıyla sergilemeye yönelmiş, kapitalistleşmenin sanayi ve tarımda doğurduğu yeni ilişkileri üretimde ve toplumsal

(Devamı 7. sayfada)